

Epätodennäköinen punainen muna

Valaise
sisäisellä
hehkulla

► sivu 3

Ollaanko
me kuin
Aki ja Rita?

► sivu 6–7

Ahneutta,
ei rakkautta
= syntiä

► sivu 8–9

Pääkirjoitus

Haluatko miljonääriksi?

Minkä värinen on Tuomas Veturi, kysyi tietovisan juontaja Haluatko miljonääriksi-ohjelmassa. Vaikea kysymys sellaiselle, joka ei katsele lastenohjelmia. Ja naurettavan helppo sellaiselle, jolla on nappulaikäistä tv-seuraa.

Miljoonien kotiuttaminen kiinnostaa, ja siksi tietovisaan riittää pyrkijöitä. Miljoonia havittelemme myös kaikki me, jotka ruskimme syntymäpäiviä ja muita onnenumeroita lottolappuihin, eurojackpoteihin tai kenoihin. Kun miljooniin pääsi käsiksi - edes yhteen - niin elämä helpottuisi.

Varmasti monessa mielessä helpottuisikin. Postin tuomia laskuja ei tarvitsisi jännittää, tarjousjugurtti voisi sivuuttaa ja ottaa ostoskoriin sitä mitä mieli tekisi. Olsi yksi huoli vähemmän. Arki sujuisi siltä osin ponnisteluitta.

Rikkaus on silti jossain ihan muussa kuin miljoonissa. Merkitystä on sillä tiedolla, että emme ole yksin. Emme surussa ja ikävässä, mutta emme myöskään ilon hetkinä. On huikeaa seistä joukolla käsi kädessä silloin, kun yksi porukasta on äkisti poistunut. Itkeä yhdessä ja kannatella toistemme. On tärkeä helpottaa toisen arkea, kun sairaus tai läheisen kuolema verottaa voimia

Toisaalta on ihan mahtavaa jakaa myös ilon hetket. Se, että keskenmenon jälkeen alkaa uusi raskaus, tai se, että pitkään kestänyt työttömyys vaihtuu vakituiseen työpaikkaan. Ystävyyttä ja yhteisöllisyyttä kannattelevat meitä silloinkin, kun jalkojen alla ei ole tuuman vertaa tukevaa maata.

Ystävyyttä ja yhteisöllisyyttä ei kaupasta saa. Sitä saa vain antamalla ja välittämällä itse. Sellaista lämpöä kohtiensa ymmärtää, missä ne miljoonat ja rikkaudet oikeasti ovat. Ne ovat toisissa ihmisissä. Ystävissä, sukulaisissa, naapureissa ja työkaverissa, tutuissa ja tärkeissä ihmisissä. Livenä tai somessa.

Pääsiäisen sanoma vie surun kautta iloon. Se koaa ihmisiä yhteen. Toisaalla kokoonnutaan nimenomaan sanoman äärelle, toisaalla kokoonnutaan pitkien vapaiden innostamina lomaillemaan. Yhtä kaikki, hyvä että kokoonnutaan. Ollaan yhdessä. Ymmärretään, että tämä tässä on se hetki, jolla on merkitystä. Huomisesta ei koskaan tiedä.

Rikasta pääsiäisen aikaa!

Marjo Rönkvist päätoimittaja

Henki & elämä

Kannen kuva: Seija Lukkarinen on maalannut pääsiäismunia noin 20 vuoden ajan. Niitä on esillä ortodoksisen näytellyssä.

Kuva: Sami Saarenpää

Seurakunnan viime vuodessa hyvä vire

MARJO RÖNNKVIST teksti
MARKUS HALLINEN kuva

Jyväskylän seurakunnan tilinpäätös viime vuodelta kertoo positiivisesta vireestä. Seurakunnan jäsenmäärä kehittyi aiempia vuosia olennaisesti positiivisempaan suuntaan. Kirkkoon liittyjiä oli aiempaa enemmän, ja kirkosta eroajia puolestaan selvästi aiempaa vähemmän. Kun lisäksi muuttoliike Jyväskylään oli voimakasta, ja kastettuja oli enemmän kuin kuolleita, seurakunnan jäsenmäärä kasvoi hieman edellisvuodesta. Vuoden lopussa seurakuntalaisia oli 95 799, kun heitä vuosi aiemmin oli 95 560.

Taloudellisesti seurakunta onnistui hyvin. Vuonna 2014 kirjattujen tavoitteiden mukaan seurakunnan tulisi saada 1,2 miljoonan euron vuosittaiset säästöt vuoteen 2020 mennessä. Henkilöstökuluissa säästöt ovat olleet tavoitteiden mukaisia, ja käyttötalouden kehitys on ollut oikeasuuntainen. Seurakunnan tilinpäätös osoittaa noin 2,1 miljoonan euron ylijäämää. Vakituksia työntekijöitä oli vuoden lopussa 274.

Tulevat vuodet ovat käyttötalouden tasapainon kannalta vaikeita. Investointeja ei pystytä mitenkään hoitamaan pelkillä vuotuisilla tuloilla, vaan aikaisempia säästöjä joudutaan syömään. Siksi nyt tehty ylijäämä tulee tarpeeseen, toteaa seurakunnan talouspäällikkö **Markku Laitinen**.

Viime vuoden investoinneista merkittävin oli Palokan kirkon peruskorjaus- ja laajennushanke. Hankkeen

Korpilahden kirkko odottaa peruskorjausta. Hankkeen valmistelu aloitettiin jo viime vuoden puolella.

kokonaiskustannukset olivat yhteensä noin kaksi miljoonaa euroa. Kirkkovaltuusto hyväksyi joulukuussa sekä Korpilahden kirkon että Vanhan hautausmaan sankarihautausmaaosaston peruskorjauksen. Hankkeiden yhteenlaskettu kustannusarvio on viitisen miljoonaa euroa, ja niiden valmistelu käynnistettiin viime vuoden puolella.

Viime vuoden valtakunnallinen erityispiirre oli turvapaikanhakijoi-

den runsas määrä. Tämä näkyi myös Jyväskylän seurakunnan toiminnassa – eri puolilla seurakuntaa toimittiin monipuolisesti turvapaikanhakijoiden tukemiseksi, ja yhteydenpito muun muassa kaupungin ja SPR:n kanssa oli tiivistä.

Erityisiä valopiikkuja seurakunnan toiminnassa olivat muun muassa kävijämäärien kasvu jumalanpalveluksissa, päiverhoissa ja perhekerhoissa.

Tapetilla

#StopGeenienYlivallalle

KAARINA HEISKANEN teksti ja kuva

Pikkulapsi harmitteli, että miksi ihmisellä pitää olla aivot. Elämä olisi paljon yksinkertaisempaa, jos ei olisi aivoja, joilla pitää niin hirveästi suunnitella ja harkita.

Olen hänen kanssaan eri mieltä. Aivot siedän, mutta toista se on geenien kanssa. Uutiset kerto-

vat joka päivä uutta tietoa siitä, mitä geenit saavat meissä aikaan. Uusin lukemani uutinen väittää, että geeni DRD4 saa minut tiiraamaan sanomalehtien sunnuntai-numeron matkamainossivuja. Tuo geeni on yhdistetty elämyshakuisuuteen ja uutuuden etsintään. Se on kuulemma yleinen väestöissä, joiden esivanhemmat ovat vaelta- neet pitkien matkojen päähän al-

Geenit saavat minu... siis meidän syömään suklaata ja törssäämään rahat lomamatkoihin. Geenit tulevat todella kalliksi.

kukodista Afrikasta. Geenin vaihtaminen ystävän valintaan. Geenit vaikuttavat ystävän valintaan. Geenit saavat irvistämään puolukalle.

Oikeasti. Kuka meistä tarvitsee geneejiä? Eihän niitä edes näe. Aionkin käynnistää vetoomuksen, jolla vaadin, että geenien valmistaminen pitää lopettaa. Ehkä saan hankkeelle kannatusta niin paljon, että voin perustaa myös kansalaisaloitteen.

Jaathan tietoutta tästä vakavasta asiasta sosiaalisessa mediassa hästägeillä #StopGeenienYlivallalle ja #GeenitPiiaaMunElämän.

Ajassa

Jyväskylän kaupungin valaistuskoodin johtaja Annuksa Larsen on kollegoidensa keskuudessa saanut tunnustuksen Valoisa persoona. Earth Houria hän viettää 19. maaliskuuta sammuttamalla valot ja syyttämällä kynttilöitä. Hän kehottaa muitakin tekemään samoin.

Valaistaan ympäristöä sisäisellä hehkulla

Valaistussuunnittelija Annuksa Larsen nauttii pimeästä. Hänen mielestään kaupungeissa valaistaan kuitenkin usein varmuuden vuoksi reilusti. Liiaista valosta kärsivät eläimet ja ihmiset.

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Kuka olet ja mitä teet?

Olen **Annuksa Larsen**, valaistus-suunnittelija. Olen toiminut Jyväskylän kaupungin valaistuskoodin johtajana vuodesta 2007 lähtien. Tehtäviini kuuluu muun muassa ohjata kaupungin ulkovalaistuksen suunnittelua sekä koordinoita eri-koisvalaistuskohdeiden ylläpitoa.

Minkä vuodenajan valo on paras? Pidän syksystä. Pimeistä lämpimistä illoista, vähitellen rapeaksi viilenevästä ilmastasta ja viimeisistä aurinkoisista päivistä sekä ruskan väriseistä luonnoissa.

Missä valossa haluat tulla nähdyksi? Sain joitakin vuosia sitten valaistusalan hyväntuulisen tunnustuksen, Valoisa persoona. Valo koetaan usein positiivisena asiana, ja sisäinen hehku ja tunteen palo näkyvät ulos, jos niiden antaa tulla.

Ahdistaako syksyn ja talven pimeys sinua? Pimeys on valaistussuunnittelijalle parasta aikaa, joten ei ahdistaa. Nautin pimeydestä, ja mielestäni sitä pitäisi vaalia niin kaupungeis-

sa kuin maaseudullakin. Maailmaan syntyy nykyään ihmisiä, jotka eivät ehkä koskaan tule valosaasteen takia näkemään linnun- kanhakijoiden tukemiseksi, ja yhteydenpito muun muassa kaupungin ja SPR:n kanssa oli tiivistä.

Onko Jyväskylässä jossakin liian vähän valoa? Valaistuskulttuuri kaupungeissa on vielä nuorta, ja valaistuksen suunnittelussa usein laitetaan valoa varmuuden vuoksi reilusti. Kirkkopuiston aluevalaistus on tarkoituksella hämärä, jotta se toimisi vastaparin valoissa hehkuvalla kirkolle sekä elävien Kävelykadun valoille. Häikäisemätön, pehmeä valaistus auttaa hahmottamaan ympäristöä ja näkemään hyvin, vaikka valoa ei juuri siinä kohdassa olisikaan standardien mukaisesti.

Valaistaanko jossakin liikaa? Teollisuus- ja markettialueilla valaistuksen mahdollistaa valojen ohjaamisen ja himmentämisen. Tulevaisuudessa valo seuraa kulki- jaa, eivätkä valot pala turhaan.

Mitkä kohteet Suomessa tai muualla on valaistu hyvin? Ylläksen Maisematie oli huikea kokemus. Alueella ei ole tievalaistus-

ta, mutta puita tien reunoilta on valaistu valkoisen eri värisävyin. Luminen maisema ja valaistus toimivat hienosti yhdessä. Naapurirataa tai nauttimaan tähtitaivaasta osana omaa arkiympäristöään.

Mitkä haittaa liiasta keinovalosta on ympäristölle? Yöaikaan aktiivisille eläimille, kuten lepakoille, valaistuksesta voi olla merkittävää haittaa. Tehokkaat, taivaalle suuntautuvat valot voivat myös vaikeuttaa lintujen suunnistamista. Puhumattakaan hyönteisistä, jotka parveilevat valon ympärillä sen sijaan, että keräisivät ravintoa ja lisääntyisivät.

Millaista on ympäristöystävällisen ulkovalaistus? Valoa on vain siellä, missä sitä tarvitaan, silloin kun sitä tarvitaan ja vain sen verran kuin sitä tarvitaan. Lieden yleistyminen myös ulkovalaistuksessa mahdollistaa valojen ohjaamisen ja himmentämisen. Tulevaisuudessa valo seuraa kulki- jaa, eivätkä valot pala turhaan.

Mitkä haittaa liiasta keinovalosta on ihmiselle? Ihmisen biorytmi vaatii pimeyttä, joten meidän tulisi nukkua aina

täysin pimeässä. Yövalona toimii ainoastaan punainen valo, joka ei häiritse melatoniinin eli uni-hermonin eritymistä. Pimennysverho on oivallinen keksintö. Toisaalta Suomessa on totuttu lyhyisiin päiviin talvella ja kesän yöttömiin öihin. Uskoisin meidän sietävän valon muutoksia paremmin kuin päiväntasaajan lähellä asuvien, joilla päivä on aina lähes samanpituinen.

Osallistutko Earth Houriin 19. maaliskuuta? Osallistun tapahtumaan sammuttamalla valot, syyttelemällä kynttilät ja muistuttelemalla ystäville, että tekevät samoin.

Miten kaupunki osallistuu tapahtumaan? Kaupunki sammuttaa valaistuksen muutamista omista valaistuskohteistaan, houkuttelee muita kiinteistönomistajia tekemään samoin sekä pyrkii innostamaan kaupunkilaisia osallistumaan tapahtumaan.

Earth Hour on WWF:n järjestämä maailmanlaajuinen tapahtuma, jossa sammutetaan turhat valot 19.3. kello 20.30–21.30.

Kirkko tukee maatalous- tuottajia

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on huolissaan maatalouden harjoittajien pahenevasta tilanteesta. Lapuan piispa **Simo Peura**, Kuopion piispa **Jari Jolkkonen** ja Kirkon maaseututoimikunnan puheenjohtaja, Lapinlahden kirkkoherra **Lauri Jäntti** ovat allekirjoittaneet kannanottonsa tukena maataloustuottajien työlle.

– Monet viljelijät ovat joutuneet vararikon partaalle ilman omaa syytään. Tilanne on vakava myös turvallisuuspoliittisesti. Suomen täytyy pitää huolta ruuantuotannosta myös mahdollisina kriisikokoina. Tämä on entistä tärkeämpää nyt kun elämme poliittisesti epävakaita aikoja, piispa Jari Jolkkonen toteaa.

Kale-klubit keränneet apua 11 000 euroa

Laulaja-lauluntekijä **Tommi Kalenius**n ideomat ja isännöimät Kale-klubit ovat keränneet Kirkon Ulkomaanavulle jo 11 000 euroa. Kalenius on kutsunut konsertteihin kotimaisia artisteja esiintymään ja tukemaan Kirkon Ulkomaanavun tekemää työtä. Mukana esiintymässä on ollut jo yli 20 kotimaista huippuartistia.

– Voimme osallistua hyvän tekemiseen antamalla omastamme niiden hyväksi, jotka apua tarvitsevat, Kalenius kertoo.

Kale-klubit käynnistyivät Lautta- saaren kirkossa maaliskuussa 2014.

KUA tukee koulunkäyntiä Syyriassa

Kirkon Ulkomaanapu tukee yli kahden tuhannen lapsen koulunkäyntiä ja tukiovetusta Syyriassa. Myös pakolaisnuorten tilanne Kreikan saaristossa on hälyttävä, sillä heitä ei tällä hetkellä huomioida lainkaan. Ulkomaanavun mukaan jopa 80 prosenttia yksin- matkustavista alaikäisistä katoaa mantereelle päästyään. Enemmistö Ulkomaanavun tukea saavista asuu Dara'an alueella, mistä sota sai alkunsa vuonna 2011.

Earth Hour tulee, sammuta valot

Earth Hour -tapahtumaa vietetään lauantaina 19.3. klo 20.30–21.30. Jyväskylän seurakunta osallistuu tempaukseen sammuttamalla valot Kaupunginkirkossa, Kuokkalan, Keltinmäen, Huh- tasan, Säänätsalon, Tikkakosken, Korpilahden ja Palokan kirkossa. Keltinmäen kirkossa lauletaan illalla Earth Hour -valaistuksessa Yhteisvastuulauluja. Earth Hour on Maailman luonnonsäätiön (WWF) järjestämä maailman suurin ilmastotapahtuma.

Punastunut pääsiäismuna ällistyi Rooman keisarin

Ylimielinen Tiberius hämmästy, kun Maria Magdalena väitti, että uuden ”lahkon” keskushahmo on noussut kuolleista. Pääsiäismunien maalaaminen ja lahjoittaminen on saanut alkunsa tuosta kohtaamisesta.

KAARINA HEISKANEN teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Vesivärinapit, sivellin ja tyhjennetty kananmunan kuori – ne liittyvät monen lapsen pääsiäisvalmisteluihin. Maalatuilla pääsiäismunalla on kristinuskossa pitkä perinne. Muna symboloi tyhjää hautaa, joka sisältää yllätyksen eli esiin murtautuvan uuden elämän.

Legenda kristinuskon varhaisvuosilta kertoo, kuinka **Maria Magdalena**, joka oli kohdannut ylösnouseen **Jeesuksen**, matkusti Roomaan. Uskomuksen mukaan hän oli vauraasta suvusta, joten hän saattoi mennä keisari **Tiberiuksen** hoviin kertomaan keisarille ”Jeesuslaisista”. Maria otti käteensä kananmunan ylösnousemukseen vertauskuvaksi ja vakuutti keisarille, että Kristus on ylösnoussut.

Keisari sanoi, että ylösnousemus on yhtä todennäköistä kuin se, että Maria Magdalenen käsissään pitämä muna muuttuisi punaiseksi. Näin kävi: valkoinen munkuori muutti väriä hetkessä.

Pääsiäismunista löytyy kirjallista tietoa 900-luvulta. Maininta on lähellä Thessalonikia sijaitsevan pyhän Anastasioksen luostarin liturgiassa käsikirjoituksessa. Pääsiäismunien koristelusta uskonnolliseen käyttöön on tietoja 1200-luvulta.

Punaisen pääsiäismunan syömisestä kieltäytyvää munkkia saatettiin säännön mukaan rangaista. Noin 1600-luvulla lännessä alettiin valmistaa lasi- ja posliinimunia ja myöhemmin maalattuja munia.

Venäjällä koristeelliset pääsiäismunat olivat puuta, aitoja munia, keramiikkaa tai posliinia. Ikonimaalarit koristelivat pääsiäismunia, joita tarvittiin tuhansittain. Tsaariperhe saattoi lahjoittaa yhtenä ainoana pääsiäisenä jopa 40 000 koristeellista pääsiäismunaa alaisilleen ja vierailleen.

”Hyvää pääsiäistä, mutta me emme ole moksiskaan.

Kasviornamentiikka ja uskonnolliset kuva-aiheet olivat suosittuja: Jeesuksen ylösnousemus, muut kirkkovoiton pyhien teemat, enkelit, kirkot ja tsasounat.

Fabergén kultasepänverstas suunnitteli ja valmisti joka pääsiäiselle erilaisia munia, jotka olivat säilytyskoreineen mekaniikan ihmisiä. Kultaseppien valmistavat miniatyyrimunat koristivat kaulari-

puskia. Riipusta sai pitää kaulassa vain pääsiäisestä helatorstaihin.

Pääsiäismunien tuotanto ei lopunut edes vallankumoukseen. Munissa saattoi edelleen olla Jeesuksen ylösnousemukseen viittavat kirjaimet XB. Toisaalta niissä saattoi lukea ”Hyvää pääsiäistä, mutta me emme ole moksiskaan”.

Kansan parissa eli uskomus, että haudalle viety punainen pääsiäismuna mahdollisesti yhteyden vainajiin. Kananmunia maalattiin myös kevään ja kesän maanviljelysjuhliina, jolloin niillä oli hedelmällisyyden ja elämän alun merkitys.

Suomeen pääsiäismunat tulivat vasta venäläisten mukana 1800-luvulla, ja perinteen tunsivat alkuun vain säätyläiset.

Alkumunan tarina on kiehtova. Muun muassa *Kalevalassa* mainitaan ”sotka, sorea lintu”, joka muni veden emon polville. Veteen viereistä munista muodostuivat maa, taivas, aurinko, kuu, tähdet ja pilvet. Muinaisten skyyttien haudoista on löytynyt sekä linnunmuotoista että marmorista ja savesta valmistettuja munia. Monissa kulttuurissa munia lahjoitettiin ystäville ja uhrattiin epäjumalille.

Juutalaisilla oli tapana lahjoittaa tavallinen kananmuna ystävälle ja hyväntekeijälle vuoden ensimmäisenä päivänä ja syntymäpäivänä.

Nämä munat on maalannut jyväskyläläinen Seija Lukkarinen. Hän on maalannut munia jo noin 20 vuotta. Vuoden aikana niitä syntyy sata kappaletta.

Palmusunnuntaina lapset kiertävät virpomaassa suklaamunien toivossa. Lapsiperheissä suklaamunat ovat kuumottava asia: pitääkö ne säästää pääsiäisaamuun. Aiheesta on käyty väitintä muun muassa *Vaava*-lehden palstalla. Moni suosittelee, että suklaamunat syödään vasta pääsiäisenä, ja lapsia hauskutetaan etsimisleikillä.

Fazerin kokosuklainen Mignon-muna tuli myyntiin 1890-luvulla, Yllätyksiä sisältävät ontot

Pääsiäismuna. Ylösnousemuksen symboli. Piispa Arseni, Maahenki. Pääsiäismunien myyntinäyttely ortodoksisen seurakunnan vanhassa salissa Rajakatu 39. Avoimna klo 10–14. Vapaa pääsy.

Pääsiäisyön messu lauantaina 26.3. klo 23 Taulumäen kirkossa saarnaa pastori Satu Konsti. Pääsiäisyön messut ovat Kuokkalan kirkossa klo 22 ja Kaupunginkirkossa sekä Keltinmäen, Korpilahden ja Taulumäen kirkossa klo 23.

Ehkä se onkin paaston yksi oppi. Saan olla se, mikä olen. Jumala minut tuntee ja minua rakastaa.

Pitkäperjantain piina vai ylösnousemuksen ilo? Ehdottomasti pääsiäisen ilo, kun on pääsiäisen aika. Paaston matka on käyty, ja on aika iloita.

Miten sinä vietät pääsiäistä? Taulumäen pääsiäisyön messussa. Sen jälkeen tulee varmaan vähän mässäilyä herkuilla, onhan onnistunut. Taas on saanut todeta, että Jumala hylkää, kuolema on voitettu, pahan valta kukistettu.

Miten valmistaudut pääsiäiseen? Tänä vuonna olen paastonnut. Tarkoitukseni on olla kasvissyöjä, mutta se on monta kertaa epäonnistunut. Taas on saanut todeta, että Jumala hylkää, kuolema on voitettu, pahan valta kukistettu.

Miten sinä vietät pääsiäistä? Taulumäen pääsiäisyön messussa. Sen jälkeen tulee varmaan vähän mässäilyä herkuilla, onhan onnistunut. Taas on saanut todeta, että Jumala hylkää, kuolema on voitettu, pahan valta kukistettu.

suklaamunat 1900-luvun alussa. Yleisin yllätys oli sormus, mutta nyt munista putkahtelee esimerkiksi koottavien lelujen osia.

Hankala, vaikea messu?

Jumalanpalvelukseen osallistuminen hämmästyttää satunnaista kirkossa kävijää. Päällimmäisenä on tunne, osaanko toimia oikein. Perustiedot auttavat ymmärtämään tapahtumien kulku.

SIRPA KOIVISTO teksti
SAMI SAARENPÄÄ kuva

Sosiaalisessa mediassa virisi viime keväänä keskustelu siitä, miten kirkossa satunnaisesti käyvät eivät ymmärrä, mitä messussa eli ehtoollisjumalanpalveluksessa tapahtuu. Epämukavuutta aiheuttaa muun muassa se, milloin noustaan seisomaan tai miksi vieressä istuva pitää tervehtiä toivottamalla Kristuksen rauhaa.

Nykyihmiset ajattelevat, että on tärkeää osata myös kirkossa toimia oikein, tuntea säännöt, joiden mukaan käyttäydytään, sanoo teologian tohtori **Tapio Lampinen**, joka Facebook-keskustelun innoittamana laati oppaan *Apu messun ymmärtämiseen. Seurakuntalaisen opas*. Siinä messun kaavaan pureudutaan selkokielellä, ilman teologista ammatintasaastoa.

Kirjanen on laadittu, jotta messuun osallistuvalla olisi perustiedot messun kulusta sekä siitä, mikä merkitys messun eri osilla on ja miten ne ovat yhteydessä toi-

siinsa. Kaavan tunteminen lisää turvallisuuden tunnetta ja syvenää messukokemusta. Messun aarteiden omistaminen on koko elämän kestävä oppimisprosessi, Lampinen toteaa.

”Messu ei ole sellainen paikka, jossa katsotaan, teenkö jotakin oikein tai väärin.

Messu on seurakunnan elämän keskus. Länsimaisen messun kaava eli miten messu etenee, pohjautuu vanhaan perinteeseen, jota on kirkossa vaalittu vuosisatojen ajan.

Messu on vuosisatojen aikana hioutunut sellaiseksi, että se vastaa ihmisen rituaalin tarpeeseen. Juuri tässä on messun puhutte-

Kirkkoon ei tarvitse tulla suorittamaan jotakin tehtävää oikein, vaan jokainen voi tulla lepäämään ja etsimään Jumalan läsnäoloa omana itsenään, muistuttaa teologian tohtori Tapio Lampinen.

vuus, Lampinen selvittää.

Messun ytimenä ovat Jumalan sana ja saarna sekä ehtoollinen. Niihin kytkeytyvät seurakunnan rukous, tunnustus ja ylistys.

Lampinen vertaustessa messun kulku on kuin ystäväin luona vierailu.

Eteisessä tervehditään ja riisutaan päällysvaatteet, mitä vastavaat johdanto ja rippi. Sitten siirrytään olohuoneeseen keskustelemaan ja vaihtamaan kuulumisia. Tämä on messun sanaosa. Ehtoollinen on kutsu ruokapöytään. Lopuksi ollaan taas eteisessä – kiitetään, hyvästellään ja sovitaan seuraavasta tapaamisesta. Messussa sitä vastaa päätös ja lähettäminen.

Nykyinen jumalanpalvelus uudistus on vuodelta 2000. Lampinen oli mukana valmistelemaan uutta jumalanpalveluskäsikirjaa. Uudistuksen tavoitteena oli muun muassa lisätä seurakuntalaisten osallistumista jumalanpalvelukseen suunniteltuun ja toteutukseen sekä palauttaa länsimaisen messun

sisältöön kuuluvat perinteet, kuten ehtoollisen vietto.

– Vanhan jumalanpalveluskaa-

”Jokainen on kutsuttu lepoon omana itsenään, vapaana kaikista muodoista.

van dynamiikka oli jo kadonnut. Nykyisessä messussa osat seuraavasti johdonmukaisesti ja joustavasti toisiaan. Messu puhuttelee useampia aisteja ja vastaa paremmin niihin tarpeisiin, joita ihmisillä on messuun tullessaan.

Lampinen mukaan nykyinen messun kaava antaa mahdollisuuden toteuttaa messu monin tavoin.

– Se antaa luovuudelle enemmän tilaa. Kaava on kehys, jonka

luovuus täyttää, Lampinen huomauttaa.

Jos jotakin Lampinen messuun kaipaava, niin lisää iloa. Myös lasten osallistuminen messuun on meillä vielä lapsenkengissä.

Nykyajan ihmiset arvostavat sitä, että tunnelma messussakin on iloinen ja vapautunut. Mutta kyllä nykyinen messu antaa siihenkin mahdollisuuden.

Lampinen kehottaa kaikkia osallistumaan rohkeasti messuun ja nauttimaan kaikesta siitä, mikä tuntuu hyvältä.

Messu ei ole sellainen paikka, jossa katsotaan, teenkö oikein tai väärin. Messussa tämän ajatuksen voi unohtaa. Jumalanpalvelukseen tullaan lepäämään ja etsimään Jumalan läsnäoloa. Messussa voi hiljentyä omassa oloissaan tai olla mukana toteuttamassa sitä. Kumpikin ovat yhtä hyväksytyjä tapoja osallistua jumalanpalvelukseen.

Kirkkoon tulija on vapaa kaikista muodoista, koska jokainen on kutsuttu lepoon omana itsenään, Lampinen muistuttaa.

Hengissä

Pääsiäisyön jumalanpalveluksen aiheina ovat Vanhan testamentin pääsiäiskertomukset, kasteen muistaminen ja tapahtumat pääsiäisaamuna tyhjällä puutarhahaudalla. Jumala on herättänyt Jeesuksen kuolleista. Kasteessa olemme kuolleet ja nousseet ylös yhdessä Kristuksen kanssa.

Mark. 16: 1-8

Kun sapatti oli ohi, Magdalan Maria, Jaakobin äiti Maria ja Salome ostivat tuoksuöljyä mennäkseen voitelemaan Jeesuksen. Sapatin jälkeisenä päivänä, kohta auringon noustua he lähtivät haudalle. Matkalla he puhuivat keskenään: ”Kuka auttais meitä ja vierittäisi kiven hautakamion ovelta?” Mutta tuluaan paikalle he huomasiivat, että kivi oli vieritetty pois; se oli hyvin suuri kivi.

Sisälle hautaan mentyään he näkivät oikealla puolella istumassa nuorukaisen, jolla oli yllään valkoiset vaatteet. He säikähtivät. Mutta nuorukainen sanoi: ”Älkää pelästykö. Te etsitte Jeesus Nasaretilaista, joka oli ristiinnaulittu. Hän on noussut kuolleista, ei hän ole täällä. Tuossa on paikka, johon hänet panttiin. Menkää nyt sanomaan hänen opetuslapsilleen, myös Pietarille: ”Hän menee edellänne Galileaan. Siellä te näette hänet, niin kuin hän itse teille sanoi.”

Naiset pakenivat haudalta järkytyksestä vapisten. He eivät kertoneet kenellekään mitään, sillä he pelkäsivät.

Ja tietenkin naiset eivät vaienneet

Voitko kuvitella itsesi haudalle hipsivien naisten joukkoon?

Vaikea kuvitella niin voimakkaita tunteita. Naiset olivat menossa voitelemaan **Jeesuksen**. He surivat Jeesuksen kuolemaa. Se oli täynnä olla hirveää. Naisten arvostama opettaja oli tuomittu rikollisena häpeärangaistukseen. Siitä huolimatta he halusivat tehdä viimeisen palveluksen Jeesukselle. Suru vaihtuu pelätykseksi ja järkytykseksi, kun enkelin kertoma on liian suuri yllätys käsiteltäväksi siinä hetkessä.

Mikä kohta pääsiäisen kertomuksessa on vaikein uskoa?

Se että naiset eivät kertoneet kenellekään. Eikös se ole vanhaan tuttua, että naiset juoruavat tärkeät tapahtumat ensimmäisenä (naurua). Jos naiset olisivat olleet hiljaa, en minäkään olisi saanut kuulla, mitä enkeli kertoi haudalla: ”Jeesus elää.”

Voiko olla kristitty, ja silti olla uskottomasti ylösnousemukseen?

Se usko, että Jeesus elää, on kristinuskon lähtölaukaus. Jeesuksen elämä ei päätynyt häpeään ja hylkäämiseen, vaan ylösnoussut oli kohdattavissa.

Ylösnousemus on kristinuskon ytimessä. On vaikea nähdä, miten voisi olla kristitty, jos ei usko ylösnousemukseen. Sen ihmettä ei silti tarvitse ymmärtää ollakseen kristitty. Se on Jumalan ihme ja teko.

Miksi naiset pelkäsivät?

Etkö sinä pelkäisi? Ei ollut helppo lähteä voitelemaan Jeesuksen ruumista. Kuolema oli häpeällinen, ja voitelo oli arvostamisen merkki. Yhtäkkiä he kohtaavat enkelin ja sanoman, joka on järjelle mahdoton. He saavat tehtävään, joka on erikoinen naisille tuohon aikaan. Heidän piti kertoa opetuslapsille, miehille, että Jeesus on mennyt Galileaan. Nainenhan ei yleensä voinut toimia todistajana tärkeissä asioissa. Mikään naisten aamussa ei mennyt suunnitelmien mukaan.

Mitä pääsiäisyön messussa tapahtuu?

Se on suuri kertomus. Seurakunta tulee hämäämään kirkkoon kuin naiset aamuvarhaisella haudalla. Seurakunta saa kuulla, miten Jumala on ollut läsnä ihmiskunnan historiassa aina luomisesta lähtien, hämäryys

Sulle vitsa, mulle palkka

Otsikon sanat eivät ole viime päivien työmarkkinaneuvotteluista, vaikka ehkä kuvaavatkin niiden tiukkaa väantä. Vitsasta ja palkasta kuullaan, kun lapset kiertävät palmusunnuntaina ovilla virpomassa. Pajunoksia heilutellen he toivottavat esimerkiksi: ”Virvon varvon, tuoreeks terveeks, tulevaks vuodeks, Jumala sinua siunatkoon. Sulle vitsa, mulle palkka.”

Virpomisen esikuvan löydämme palmusunnuntain evankeliumista, jossa Jeesus ratsastaa aasilla kohti Jerusalemiä ja kansanjoukot tervehtivät häntä palmunoksia heilutellen. Palmujen puutteessa on Pohjolassa etsitty käsiin pajunoksia, joissa talven yli kätkeyntynä olleen elämän ensimmäiset merkit puhkeavat esiin pajunkissojen muodossa.

Kauniin virpomisperinteen ytimessä on siis siunauksen toivottaminen, Jumala sinua siunatkoon. Virpova lapsi oppii toivottamaan lähimmäisilleen hyvää. Vitsa virpovan kädessä ei siis ole sivaltamisen väline. Toisten pahantahtoinen arvosteleminen tai jopa kiusaaminen ja vihapuhe näyttävät saavat yhteiskunnassa laajenevaa jalansijaa. Etenkin sosiaalisen median tarvittaisiin virpoja liikkeelle, hyvän toivottajia, arvostamista arvostelun sijaan.

Hyvän tekeminen on lopulta palkitsevaa. Virpoja oppii saavansa jotakin hyvää, kun ensin itse tekee hyvää. Hyvää tosin kannattaa ja pitää tehdä, vaikka välitöntä vastinetta ei saisikaan. Alunperin virpomisen palkka tuli viikon kuluttua palmusunnuntaista, pääsiäisenä. Tarvitaan uskoa hyvän tekemiseen, vaikka usein itsekkyyden näyttääkin tuovan pikavoittoja elämässä. Hyvä viipyy usein kylmyyden, kivun, kovuuden, kärsimyksen ja kuoleman alla. Pääsiäinen kuitenkin julistaa: hyvää kannattaa odottaa.

Palmusunnuntaista alkaa hiljainen viikko. Seuraamme Jeesuksen kärsimystietä Getsemanesta Golgatalle, mutta lopulta myös tyhjälle puutarhahaudalle. Näiden tapahtumien myötä palmunoksin ohella ennen muuta rististä muodostuu siunauksen ja Jumalan hyvyyden merkki. Joissakin maissa Jeesuksen kuolinpäivää, pitkäperjantaita, kutsutaankin hyväksi perjantaksi. Tätä ikuista siunausta ja hyvyttä tarvitsemme tänäänkin. Tervetuloa virpojat!

Arto Viitala
Kirkkoherra

Tänään rukoilen

Empaattisuutta kaikille

Kiitollinen perheestä ja läheisistä sekä terveydestä. Rukoilen onnellisuutta ja empaattisuutta kaikille.

Nainen 50 v

Elämä pelissä -sarjaan kuului leirijakso Viron Saarenmaalla parisuhdevalmentaja Tony Dunderfeltn johdolla. Myös katsojat pääsivät tekemään oman parisuhdetestin ja osallistumaan valmennukseen Elämä pelissä -ohjelman verkkosivuilla.

Rakkauden nälkään kiellettyä hedelmää ja sovittuja liittoja

Televisiossa on viime aikoina pyörinyt useita sarjoja, joiden keskiössä on hyvä parisuhde. Osassa on keskitytty kumppanin löytämiseen, toisissa parisuhteen kohentamiseen.

HEIKKI IMPIÖ teksti
YLE KUVAPALVELU kuva

Televisio työntää toinen toistaan värikkäämpiä parisuhdeohjelmia. Ne tahtovat hämmäntää tavallista katsojaa, mutta millaisina ne näyttävät työkseen parisuhdeasioita seuraaville ammattilaisille? Perheneuvoja **Pekka Puukko** työskentelee Jyväskylän seurakunnan perheasiain neuvottelukeskuksesta, tutkijatohtori **Marjo Kolehmainen** Tampereen yliopistolla. **Nelosella** ja sen rinnakkaiskanavalla Livillä pyörinyt *Temptation Island Suomi* on ohjelman nettisivujen mukaan äärimmäinen deit-

tiohjelma, jossa pariskunnille annetaan tilaisuus testata, kestäkökö oma parisuhde, vai onko paritiisin kiellettyä hedelmää sittenkin houkuttelevampi.

– Etualalla näyttäisivät olevan näyttävät maisemat ja osallistujat. Sarja on asetelmineen ja petteämisteemoineen näistä sarjoista ehkä erikoisin, vaikka varsinainen petteäminen ei tosiasiaa ohjelmassa pääsekään toteutumaan. Petteäminen on neljänneksi yleisin syy tulla hakemaan apua Perheasiain neuvottelukeskuksesta, Puukko vakavoituu.

Ensimmäisellä kaudella *Temptation Island Suomi* -sarjassa kilpailleet **Aki ja Rita** ovat saaneet luotsattavakseen jo oman parisuhdesar-

jan. – *Akin ja Ritan rakkausdieeteissä* taas yhdistyy kaksi suosittua oh-

Etualalla näyttäisivät olevan näyttävät maisemat ja osallistujat.

jelmamuotoa, parisuhdeohjelma ja laihdutus- ja kuntoremonttiohjelma, Kolehmainen summaa ohjelman idean.

– Minusta tämä on aika erikoisen tapa linkittää yhteen kuntoilu

ja parisuhde. Tosin yhteiset elämänavot – tässä tapauksessa urheilu ja kuntoilu – voivat olla tärkeitä ja yhdistäviä tekijöitä, Puukko arvioi.

MTV3:lla pyörineestä *Ensitreffit alttarilla* -sarjasta on takana jo kaksi tuotantokautta. Viimeisimpien tietojen mukaan kyseisten kausien ohjelmat on myyty Italiaan, jossa ne dubataan italiaksi. Sarjassa poikkeuksellista on se, että siinä asiantuntijat valitsevat testien ja vastausten perusteella yhteensopivimmat parit, joiden on tarkoitus mennä naimisiin ensitapaamisella. Marjo Kolehmainen on seurannut ohjelmaa alusta alkaen, Pekka Puukkokin joitakin kertoja.

– Sarjan lähtökohta on aika erimannantista puolta. Tässä formaatissa se sivutetaan kokonaan ja katsotaan mitä yhteensopivuudesta syntyy, Puukko tiivistää.

Vastikään päättynyt Ylen *Elämä pelissä* -sarja keskittyi tällä kaudella parisuhteen kohentamiseen. Parisuhdetaitoja hiottiin Viron Saarenmaalla järjestetyllä leirillä parisuhdevalmentaja **Tony Dunderfeltn** opastuksella. Pekka Puukko löytää sarjan taustalta vahvaa tutkimuksellista perustaa. Sarjan

esittelystä hänelle nousi mieleen vuonna 2013 julkaistu perhebarometri ja sen tulokset hyvästä parisuhteesta.

– Ihmiset, jotka kokevat parisuhteensa hyväksi, nostavat ensimmäiselle sijalle keskinäisen luottamuksen. Sitten tulevat ar-

Täällähän järjestetyillä liitoilla ei ole enää sijaa.

vostus ja kunnioitus. Tämän sarjan suhteen ollaan oikeilla raiteilla, Puukko toteaa.

Sarjoja peilataan omaan elämään

HEIKKI IMPIÖ teksti

Perheneuvoja **Pekka Puukko** kohottaa parisuhteeseen liittyviä kysymyksiä päivittäisessä työssään Perheasiainkeskuksessa. Tutkijatohtori **Marjo Kolehmainen** työskentelee Tampereen yliopistolla ja tutkii parhaillaan parisuhde- ja seksuaalivahvuuden käytäntöjä.

Koska parisuhdesarjojen kirjo on moninainen ja asetelmat ovat varsin erilaiset, kumpikaan ei halua tehdä yleistyksiä näkemistään ohjelmista. Sarjat ovat suosittuja, joten niiden täytyy vastata olemassa olevaan tarpeeseen.

– Meistä kaikista löytyy yhteydenkaipua ja useimmille meistä parisuhde on se, jonka kautta se toteutuu elämässä parhaiten, Puukko arvelee.

Sekä Kolehmainen että Puukko näkevät syyn parisuhdesarjojen suosioon myös siinä, että ne antavat katsojille vertailukohtia omaan parisuhteeseen. Ohjelmien kautta päästään kurkistamaan, mitä muiden elämässä ja parisuhteessa tapahtuu.

– Parisuhteessa on paljon sellaista yksityisyyttä, mitä ei yleensä päästä näkemään. Moni varmaan miettii ja vertaa omaa parisuhdetaan ohjelmissa nähtyyn. Mitä omassa parisuhteessa tapahtuu, onko se tavallista ja normaalia, Puukko arvioi.

– Miksei erilaisten pariskuntien seuraaminen televisiosta voisi auttaa peilaamaan omaa parisuhdetta ja näkemään sen uudessa valossa, Kolehmainen täydentää.

Marjo Kolehmainen nostaa esiin parisuhteessa tapahtuneet muutokset erityisesti länsimaissa. Avoliitot ovat yleistyneet, samoin avio-

erot. Tasa-arvoinen avioliittolaki ja uusperheiden määrän kasvu ovat vaikuttaneet käsityksiin perheestä ja parisuhteesta. Myös sukupuolten ja seksuaalisuuksien moninaisuus on kulttuurissamme voimakkaammin esillä kuin aiemmin.

– Muutoksista huolimatta parisuhteen asema on vahva. Suurin osa suomalaisista elää parisuhteessa ainakin jossain vaiheessa elämää, Kolehmainen toteaa.

Molemmat ovat sitä mieltä, että parhaimmillaan parisuhdesarjoista voi saada vinkkejä omaan elämään ja omaan parisuhteeseen. Monissa ohjelmissa on esimerkiksi psykoterapeutti tai seksologi kiinteänä osana ohjelmaa. Kolehmainen seuraakin kiinnostuneena, kuinka erilaisista lähtökohdista television parisuhdesiantuntijat tulevat. Neuvojen antamisesta on tullut aiempaa keskeisempi osa ihmisten välistä kommunikointia.

– Personal trainerit, stylistit, puhe- ja koulutusneuvojat, ravitsemusterapeutit, elämäntaitovalmentajat, kokemusasiantuntijat ja vertaistukihenkilöt, Kolehmainen listaa asiantuntijoita.

Vaikka jollekin sarjaan mukaan lähtevälle motiivina voi olla julkkisnäkö ja sen tulokset hyvästä parisuhteesta, monet etsivät kuitenkin aidosti muutosta elämäänsä. Pekka Puukko näkee vaarankin mahdollisuuden.

– Jos erehdytään paljastamaan toisesta haavoittavia asioita, joko huomion saamisen tai vihan tunteen takia, on aika iso riski, että siitä jää syvät haavat. Joissakin ohjelmissa on vahvana valituksi tuleminen tai hylkäämisen elementti. Niiden osalta jään kyllä kysymään, millainen vaikutus sillä on ihmisen psyykelle.

Synti saa tallaamaan ihmisten ja luonnon yli

Evoluutiobiologi ja kuvataiteilija arvioivat, että ahneus on tämän ajan synneistä suurin. Pastori puolestaan sanoo, että synti sokaisee meidät, niin että näemme kaiken väärässä valossa, rakkaudenkin.

KAARINA HEISKANEN teksti
PETRI VIRTANEN/
KANSALLISGALLERIA kuva

Lemmikin omistaja väittää tietävänsä, että eläin kokee syllisyyttä.

– Eläin ei tee syntiä, vaikka näyttäisikin ihmisen silmissä sylliseltä ja tietäisi toimineensa vastoin isännän asettamia rajoja, sanoo ekologian ja evoluutiobiologian professori **Anneli Hoikkala** Jyväskylän yliopistosta.

Eläin toimii viettiensä ja vaistoimensa varassa. Ihminen tiedostaa hyvän ja pahan, eläimelle ei ole pahaa mikään. Ei edes itsekkyys, kuten oman ja jälkeläisten vatsan täyttäminen syömällä toisia eläimiä.

– Koko eliökunnassa on itsekkyttä, elämä on itsensä ja omien jälkeläisten puolesta taistelua. Ihmisen ja muun eläinkunnan välinen raja kulkee siinä, että ihmisen tietoisuus on voimakkaampi. Sen vuoksi myös vastuun ja vääristä teoista aiheutuvan syllisyyden tulisi vaikuttaa toimintaamme voimakkaammin, Hoikkala sanoo.

Synti, ja varsinkin perisynti, ovat Hoikkalan korvissa kovia sanoja.

– Puhuisin mieluummin siitä, että ihminen tuntee tehneensä pahaa ja tuntee siitä syllisyyttä. Perisynti on hirvää sana, se kuulostaa joltain sellaiselta, jota kukaan ei voi koskaan antaa anteeksi.

Katolinen kirkko listasi keskiajalla seitsemän kuolemansyntiä. Ne ovat ylpeys, kateus, viha, laiskuus, ahneus, ylensyönti ja himo. Tämän hetken vaarallisimpina syntinä Anneli Hoikkala pitää ahneutta.

– Ahneus voi vaikuttaa koko eliökunnan tulevaisuuteen ja ihmiskunnan tulevaisuuteen siinä samassa.

Silloin kun ihminen taisteli ruoasta muiden eläinten lailla, itsekkyys on säilyttänyt elämää.

– Nyt me keräämme enemmän ja enemmän turhaa tavaraa, joka ei ylläpidä elämää. Monet kuolemansynteistä ovat pieninä määrinä positiivisia. Kun ne kasvavat suuriin mittoihin, ne ovat tuhoisia. Oman suvun ja yhteisön suojeleminen on selkäytimessä sekä ih-

misillä että eläimillä. Monet eläinlajit tunnistavat sukulaisensa ja suosivat ja hoivaavat niitä ja tulevat näin suosineeksi omia geenejään. Ihmisen pitäisi pystyä toimimaan toisiin.

– Ihminen voi tuntea syllisyyttä siitä, että kahmii itselleen liikaa samalla, kun toiset näkevät nälkää, eläin ei tunne näin. Ihmiselle tyypillinen tietoisuus tuo mukanaan myös vastuuntuntoa lajitovereista, jotka eivät ole omaa heimoa.

Ihmisen pitäisi siis olla kuulematta itsekkään geeninsä kuiskintaa ja auttaa hätää kärsiviä yli sukulaisuus- ja heimorajojen.

” Moni kääntyy uskonnollisuuteen, kun tuntee tehneensä pahaa.

Anneli Hoikkalan mielestä toisen ihmisen loukkaaminen on synnillinen teko, jos tätä termiä haluaa käyttää.

– Se että tekee toiselle pahoja asioita, vie toiselta pois jotain – itsekkyttään se on.

Synnintunto on Hoikkalan mielestä hyvä, silloin kun se estää tekemästä huonoja ja vääriä asioita. Toisaalta se voi myös lamaannuttaa ja masentaa herkkää ihmistä.

Luterilainen oppi sanoo, että synti erottaa ihmisen Jumalasta. Runoilija **Penntti Saarikoski** murjaisi, että päinvastoin: synti yhdistää ihmisen Jumalaa. Jos ei syntiä ja synnintuntoa ole, ei ole tarvetta anteeksiannolle eikä armolle.

– Tuohan kuulostaakin aika hyvältä. Moni kääntyy uskonnollisuuteen, jos tuntee tehneensä pahaa ja tarvitsee anteeksiantoa.

Jyväskyläläinen kuvataiteilija Jussi Heikkilä kuvaa teoksissaan usein luontoa ja sitä, miten ihmisen toiminta vaikuttaa luontoon. Heikkilä näkee luonnossa synnin jäljet.

– Runoilija **Dantea** lainaten: pahin luontoa kohtaan tehty synti on ahneus, josta rönsyävät muut tu-

hoisat synnit. Luonnonvarojen riistäminen on ahneuden syntiä: merien saastuttaminen, mineraalien louhiminen, joka aiheuttaa ympäristön saastumista, ihmisten riistäminen ja alipalkkaus.

Synnin seuraukset näkyvät yleisenä huonovointisuutena, niin luonnon kuin ihmisen. Myös ilmastomuutos on Heikkilän mukaan seurausta ahneudesta. Siitä puhuttiin jo 1950–60-luvuilla, mutta varoituksia ei otettu vakavasti.

– Nyt näemme, miten nopeasti ikävä kehitys kulkee.

Kun ilmastomuutosta ei otettu vakavissaan, niin ehkä kyseessä oli välinpitämättömyys ja hengen velttouden synti? Sama, joka on saanut meidät huolettomina kippaamaan jätteitä mereen, syvänteisiin, joista ne eivät vastaan tule. Viime aikoina olemme havahtuneet valtaisaan mikromuovien määrään, joka kerääytyy ravintoketjuun.

– On ajateltu, että pois silmistä, pois mielestä. Se on vaarallista ajattelua.

Luonto ei Heikkilän mukaan tee syntiä. Ei edes se Papua-Uudessa-Guineassa asuva lavastajalintu, joka kerää maanisesti sinisiä esineitä koristellakseen niillä pesäänsä.

– En kutsu sitä ahneudeksi. Eikä se ole itsekkyttä, että leijona raatelee saaliinsa. Jos eläin ei saalista enemmän kuin mitä tarvitsee elättääkseen itsensä ja poikasensa, se ei ole ahneutta eikä syntiä.

” Ilmastomuutos on ahneuden synnin seuraus.

Heikkilä uskoo, että ihminen voi korjata ahneuden seuraukset.

– Voi korjata, kun on olematta ahne! Se edellyttää oikean ja väärän teon pohtimista ja erottamista toisistaan. Mitä enemmän asiaa pohdiskellee, sitä enemmän asia ihmiselle vaietuu.

Pohdinnan ja mietiskelyn kautta

ihminen saa sisäisen varmuuden, joka auttaa kilvoittelussa ahneutta vastaan. Hiljentyminen auttaa ja edistää myötätuntoista asennetta ihmisiä, eläimiä ja luontoa kohtaan.

Taideteoksissaan Heikkilä haluaa tuoda esille sitä, miten väärin ja kohtuuttomasti ihminen käsittelee lajikumppaneitaan, eläimiä, metsiä ja meriä.

– Haluan herättää ihmiset näkemään väärinkäytön. Olen toki itsekin siihen syllinen, enkä voi vaaruttaa itseäni siitä.

Pastori Minna Korhosen mukaan media ja kielipeli ovat tehneet synnistä kiehtovan ja voittavan voiman. Sanaparsi ”syntisen hyvä” yrittää yhdistää magneettien toisiaan hylkiviä kytkiä yhteen.

Synti on tuhoavaa heikkoutta ja vahvuuden illuusiota. Synti erottaa ja eristää ihmisen Jumalasta, toisista ihmisistä ja jopa omasta itsestään. Synti on ilon ja rakkauden vastakohta, Korhonen sanoo.

Kristinuskko puhuu perisyntistä ja tekosynteistä. Perisynti on ihmisen olemuksessa. Se kattaa kaikki ihmiset ja ihmisen teot, hyvätkin teot.

– Vaikka ihminen tehtiin Jumalan kuvaksi, perisynti väärin tekee meidät alkuperäisen tarkoituksen irvikuvaksi. Ihminen tosin kykenee hyvään, mutta suhteessa Jumalaa se hyvyys on vajarvaista.

Katolinen kirkko päivitti perisyntien listan vuonna 2008. Listaan kuuluvat ympäristön saastuttaminen, geenimanipulaatio, ylenpalttisen vaurauden kerääminen, köyhyyden aiheuttaminen, huumekauppa ja huumeiden käyttö, moraalisesti kyseenalaiset kokeilut ja ihmisten perusoikeuksien rikkominen.

Laadimme mielellämme syntilistoja. Samalla unohdamme, että kaikki tekosynnit aiheutuvat yhdestä juuresta – perisyntistä. Synti on vakavampaa kuin ärsyttävä teko.

– Listojen avulla toiset ihmiset voi laittaa blokkeihin ja erotella hyväksytyt hyljeksit. Listat vievät harhaan ja unohtavat, mistä väärä teko kumpuaa.

Korhosen mukaan tämän päi-

vän tuomittavaksi teoksi on nostettu muun muassa se, että ihminen ei huolehdi itsestään vaan ”päästää itsensä” lössähtämään.

– Ehkä emme kestä heikkoutta vaan hypetämme ihmisen voimaa.

Korhosen mielestä nykyajan suurin synti ei ole heikko lihaskunto vaan rakkauden puute.

– Synnin vuoksi emme tunnista oikeata rakkautta. Rakkaus on pelottomuutta ja lempeyttä yhtä aikaa. Se on voimaa, itsenäisyyttä ja hyvyttä, joka suurimmillaan antaa itsensä.

” Nykyihminen ei tunnista ahdistustaan synnintunnoksi.

Synti vie kauemmas Jumalasta ja saa ihmisen tuntemaan itsensä kaikkivoipaiseksi. Synnintunto kääntää kelkan toiseen suuntaan. Onko meillä synnintunnon puute?

– Ei ole. Ihmistä syllistetään nykyään kaikesta. Emme vain tunnista epämääräistä syllisyyttä ja ahdistusta synnintunnoksi.

Synnintuntoon liittyvät katumus ja epätoivo omista teoista tai elämäntavasta sekä tarve tehdä elämänmuutos.

– Maallistuneessa yhteiskunnassa kukaan ei osaa neuvoa, mitä pitäisi tehdä, jos synnintunto herää. Ei tiedetä, minne synnintunto ajaa: Kristuksen luo. Syntisiä olemme aina, mutta synnintuntoon Kristus tarjoaa armoa, parannuskentekoa ja vapautta.

Synnintunnon herääminen ja syntien anteeksisaaminen on hoitava prosessi. Sen kautta ihminen tajuua asemansa.

– Tällainen olen. Minun ei tarvitse tuijottaa syntisyyteeni vaan Jeeskukseen, joka on armollinen. Tarvitsemme Jumalaa, mutta myös toisiamme, ettemme lannistuisi, vaan näkisimme synnistä huolimatta iloa, kauneutta ja rakkautta ympärillämme. Emme ole niin omavaraisia kuin kuvittelemme.

Suojeluskentki ja kuopiolaiset naakat on kuvataiteilija Jussi Heikkilän taideteos. Jyväskyläläinen kuvataiteilija kuvaa teoksissaan usein luontoa ja sitä, miten ihmisen toiminta vaikuttaa luontoon. Heikkilä haluaa herättää näkemään, miten väärin ihminen kohtelee eläimiä, metsiä ja meriä.

LAKIASIANTOIMISTO VARATUOMARI RIITTA KIVELÄ
p. 0500 545 689
Vapaudenkatu 40-42 40100 Jyväskylä
laki.riitta@kolumbus.fi
www.kivelä.fi

• perunkirjoitukset • kaupat
• lahjat • testamentit ym. lakiasianne
• palvelua myös kotikäynteinä

Kristillistä terapiaa
Jyväskylän keskustassa
Anja Kuhmo
0400 646 232
Markku Lehmuskoski
040 7078 356

Kauppakatu 19 D, 3. krs
www.suomensielunhoitoterapeutit.fi

Musiikki ju(h)listaa Jyväskylän pääsiäistä

■ RISTO VALTASAARI teksti
LUX AURIBUS kuva

Jyväskylän Pääsiäisen konsertisarja kutsuu kirkkoihin kuuntelemaan Kristuksen kärsimyksen ja ylösnousemisen sanomaa sanoin ja sävelin.

Palmusunnuntaina Musica-kuoron konsertissa Keltinmäen kirkossa kuullaan J.S. Bachin vauhduttava motetti *Jesu, meine Freude*, joka pohjautuu Roomalaiskirjeen tekstiin. Tämän lisäksi hiljaisen viikon sanoman äärelle johdattavat **Brucknerin, Purcellin** sekä kuoron johtaja **Pekka Kostiaisen** sävellykset.

Jyväskylä Sinfonian pääsiäiskonsertin teos on **Antonin Dvorákin Stabat mater**. Se on sävelletty suurelle orkesterille, kuorolle ja solis-

teille. Teoksen syntytustaa sävyttää säveltäjän kaikkien kolmen lapsen varhainen kuolema.

Kimmo Tuurin johtama lauluyhtye Lux Auribus tarjoaa pitkäperjantain konsertissaan väkeviä kärsimysaiheisia tekstejä barokin mestareiden **Heinrich Schützin** ja Henry Purcellin säveltäminä.

Schützin *Cantiones sacrae* -laulut edustavat varhaisbarokin ekspressiivistä ilmaisua. Schütz uudisti vanhaa motettyä tuomalla siihen vaikutteita muun muassa **Claudio Monteverdin** madrigaaleista. Jeesuksen kärsimykset inspiroivat säveltäjää pakahduttavaan ja riipaisevan kauniiseen sävelmaailmaan.

Henry Purcellin hengellinen kuoromusiikki koskettaa ihmisiä vuosiasadasta toiseen. Konsertissa

kuullaan monia Purcellin rakastetuimpia kuorosävellyksiä, muun muassa kahdeksanääninen *Hear My Prayer, O Lord*.

Konsertin muita renessanssin ja barokin ajan säveltäjiä ovat **Thomas Tallis**, **Diego Ortiz** ja **Johann Jakob Froberger**. Konsertissa soittavat myös **Christine Bürklin-Schwarzmeier** (viola da gamba) ja **András Szábo** (urut).

Kamarikuoro Valo, solistit ja soitinyhtye **Pertti Tahkolan** johdolla ju(h)listavat pääsiäisen ilosanomaa esittämällä Bachin pääsiäisoratorion ja **Vivaldin** *Glorian*.

Pääsiäisoratoriossa tullaan kuin juosten Jeesuksen haudalle. Siellä kaipaus, pohdiskelu ja kysymykset vaihtuvat lopulta riemuun ja kiitokseen.

Glorian teksti kattaa jumalanpalveluksestamme tutut *Kunnian* ja *kiitosvirren Pyhälle Kolminaisuudelle*, jotka Vivaldi muotoili värikkääksi ja koskettavaksi musiikiksi.

Risto Valtasaaren urkukonsertti koostuu pääosin saksalaisesta ja ranskalaisesta musiikista. Bachin *Preludi ja fuuga D-duuri* kuuluttaa Jeesuksen ylösnousemusta.

Konsertin edetessä saadaan häivähähdys ikuisesta valosta, ja välillä ollaan ihan kuutamolla. Entä mitä mahtaa kuulostaa **César Franckin** ”valekoraali”?

Urkukonsertin kattauksen lo-puksi nautitaan **A.P.F. Boëlyn** tuplantantasia, jonka sisään on loivotu fuuga.

Lux Auribusin konsertissa Taulumäen kirkossa kuullaan barokin mestareiden sävellyksiä. Kuoroa johtaa Kimmo Tuuri.

eko paasto

Kankite Muurame Harjunporras **EkoCenter kirpputorit**

Monipuoliset valikoimat & edulliset hinnat!

EkoCenter Kankite	EkoCenter Harjunporras	EkoCenter Muurame Autotalo
Aukioloajat: ma-pe 9.00-17.00 la 9.00-14.00	Aukioloajat: ma-pe 10.00-18.00 la 10.00-15.00	Aukioloajat: ma-pe 10.00-17.00 la 9.00-14.00
Kankite 10 40320 Jyväskylä 020 712 1580	Gummeruskatu 13 40100 Jyväskylä 040 765 3303	Punaalantie 4 40950 Muurame 040 545 0353

Jyväskylän Pääsiäinen 2016

Su 20.3. klo 18 Keltinmäen kirkko
Musica-kuoro, johtaa Pekka Kostiaisen
Bach - Purcell - Bruckner - Kostiaisen
Ohjelma 15/10/5 € tuntia ennen kirkon ovelta

Ke 23.3. klo 19 Taulumäen kirkko
Jyväskylä Sinfonian pääsiäiskonsertti, johtaa Ville Matvejeff
Antonin Dvorák: Stabat Mater
Liput Lippupiste

Pe 25.3. klo 18 Taulumäen kirkko
Lux Auribus, johtaa Kimmo Tuuri
Schütz - Purcell - Tallis - Ortiz
Ohjelma 15/10/5 € tuntia ennen kirkon ovelta

Su 27.3. klo 18 Taulumäen kirkko
J.S. Bach: Pääsiäisoratorio - Vivaldi: Gloria
Kamarikuoro Valo, soitinyhtye, solistit, johtaa Pertti Tahkola
Vapaa pääsy, ohjelma 10 €

Ma 28.3. klo 18 Kaupunginkirkko
Risto Valtasaari, urut
Bach - Franck - Vieme - Boëly
Ohjelma 15/10/5 € tuntia ennen kirkon ovelta

Jyväskylän seurakunta
www.jyvasjylanseurakunta.fi

Piopian ilosanomaa www.piplia.fi

PSALMIEN SIIVIN
Sanoja sanattomalle. Anna pääsiäisen aikaan liittyvien psalmien kantaa rukousta.

KRISTUS ELÄÄ
Pieni lahjakirja pääsiäisen keksiäismistä tapahtumista.

MUKIT
Arabian mukit Heljä Liukko-Sundströmin upeilla kuvilla. Kerää koko sarja!

Kevät herää, Elämänvirran enkelit, Jousassa enkelten.
26 € / KPL

LAAJIN VALIKOIMA RAAMATTUJA ERI KIELILLÄ JA KÄÄNNÖKSILLÄ!
Tutustu ja tilaa helposti www.pipliakauppa.fi

Kaksi kirjaa yhteensä 5 €

voimasanoja **PIPLIA.**

Suomen Pipliaseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

Palvelusumista parhaimmillaan!

Elämää myötäilevä palvelukoti on yksityinen, viihtyisä ja turvallinen koti kaikille ympärivuorokautista hoivaa tarvitseville – iästä ja toimintakyvystä riippumatta. Myös palveluseteliasiakkaat ilman ARA:n tulo- ja varallisuusrajoja.

Yksi asukaspaikka heti vapaana!
Soita ja kysy: 040 522 9326

Lämminä huolenpitoa Sinusta

myötäilevä PALVELUKOTI
Pupuhdantie 22, 40340 Jyväskylä
www.myotatulessa.fi

Vuokrattavana myös kalustettu kaksio esim. putkiremontin ajaksi. Tarvittaessa ateria- ja hoivapalvelut.

Opintomatka vie pakolaisleirille Jordaniaan

■ KAARINA HEISKANEN teksti
VILLE AUVINEN kuva

Ensi vuoden Yhteisvastuukeräyksen ulkomainen kohde on pakolaisty Jordaniassa. Kirkon Ulkomaanapu järjestää keräykseen liittyvän yhteyslenkijärjestyksen Lähi-itään, erityisesti syyrialaisien pakolaisten pariin Jordaniaan. Tavoitteena on muun muassa tutustua Kirkon Ulkomaanavun työhön ja perehtyä kehitysyhteistyöhön osana kansainvälistä diakoniaa.

Matka on tarkoitettu Kirkon Ul-

komaanavun yhteyshenkilöille, kirkon työntekijöille ja seurakuntalaisille. Lähtijöiltä vaaditaan hyvää terveyttä, joustavuutta, sopeutumista tiiviiseen matkaohjelmaan, riittävää kielitaitoa ja omavastuuosuuden rahoituksen järjestämistä.

Matkan jälkeen osallistujat si-
toutuvat kertomaan kohteesta, kirjoittamaan aiheesta paikallisiin lehtiin, antamaan haastatteluja ja esitlemään oman hiippakuntansa alueella Kirkon Ulkomaanavun työtä.

Alustava matka-ajankohta on lokakuun puolessavälissä ja sen kesto on reilu viikko. Matkaa edeltää valmistautumispäivät Helsingissä 8.6. ja 9.9. Lisäksi lähtijöiden edellytetään perehtyvän Kirkon Ulkomaanavun työhön ja osallistuvan kesän ja alkusyksyn aikana sosiaalisen median ryhmään. Matkan jälkeen on vielä yksi tapaaminen

Matkan hinta on noin 2 500 euroa, josta lähtijän omavastuu on 1 500 euroa. Hinta kattaa lennot, visumin, majoituksen, matkat perillä sekä yhden aterian päivässä. Omavastuuosuuden lisäksi osallistujia huolehtii tarvittavista rokotuksista, matkavakuutuksesta ja matkoista valmennuspäiviin. Omavastuuosuuteen voi hakea tukea omalta seurakunnalta tai hiippakunnalta.

Jordaniassa on yli 650 000 Syyrian pakolaista. Se on noin kymmenen prosenttia Jordanian väestöstä. Suurin osa pakolaisista elää köyhyysrajan alapuolella.

▶ Haku 8.4. mennessä, Nina Silander / Kirkon Ulkomaanapu Lisätietoja www.kirkonulkomaanapu.fi/seurakunnille/yhteyshenkilot/yhteyshenkilomatkat/ Jyväskylän seurakunnan lähetysten ja kansainvälisen vastuun työalasihteerillä klemettinen@evl.fi 050 340 9889

ilmo

Henki & elämä

040 535 0047

Viserrämme Twitterissä tilillä @Henkielämä

ISÄNMAAN TOIVO

Tulevaisuus on näissä kasvavissa ihmisissä. Kun tuemme heitä oikealla hetkellä ja oikeassa paikassa, kaikki on mahdollista. Ihan kaikki.

SOITA JA LAHJOITA 0600 1 7010
(10,26 € / PUH-PVM/MPM)

YHTEISVASTUU
LÄHÄNNAKOKOONPAINO

Palveleva puhelin

PALVELEVA PUHELIN 01019 0071
evl.fi/palvelevanetti

Keskusteluapua nimettömänä ja luottamuksellisesti. Päivystys numerosta 01019 0071 su-to klo 18-01 ja pe-la klo 18-03.

Facebookissa nähdään!

Henki & elämä

Konsertteja kirkkoissa

HÄÄMUSIIKIN ILTA TAULUMÄELLÄ
■ Häät tiedossa? Häämusiikin ilta helpottaa häämusiikin valintaa. Kirkollinen avioliittoon vihkiminen on kirkon pyhä toimitus, jumalanpalvelus, jossa liitolle pyydetään Jumalan siunausta. Tämä on hyvä ottaa huomioon musiikin valinnassa. Myös kirkkotila antaa omat suuntaviivat vihkitilaisuuden musiikille. Taulumäen kirkossa kuullaan perjantaina 18.3. klo 18.30 vihkitilaisuuden sopivaa ja siinä usein käytettyä urkumusiikkia. Joukossa on myös harvemmin kuultuja kappaleita urkuiden omasta ohjelmistosta. Illan toteuttavat kanttori Jukka Hassinen ja pastori Harri Väyhäylä.

GOSPEL COVERTAJAT TIELLÄ JERUSALEMIIN
■ Gospel Covertajien Tiellä Jerusalemiin -konsertti on laulujen muodostama kertomus Jeesuksen kuolemasta ylösnousemukseen ja pääsiäisaamuun. Konsertti kuullaan Säynätälön kirkossa tiistaina 22.3. klo 18. Vapaa pääsy.

HILJAISEN VIIKON ILMAMUSIIKKIA
■ Liisa Partasen johtama Palokan kirkkokuoro, Kalle Kinnunen, laulu, Tuovi Ruhanen, urut, ja soitinyhtye esittävät Palokan kirkossa muun muassa Buxtehuden kantaatin. Iltamusiikkia kuullaan tiistaina 22.3. klo 19. Illan sana Tarja Sulkala. Vapaa pääsy.

PAASTONAJAN MUSIIKKIA TIKKAKOSKELLA
■ Tikkakosken kirkossa hiljennytään pääsiäisen sanomaa hiljaisen viikon sävelin keskiviikkona 23.3. klo 19. Ohjelmassa on paastonajan musiikkia ja yhteislaulua. Vapaa pääsy.

YÖN KIRKKAUS SOI KUOKKALASSA
■ Kuokkalan kirkossa kuullaan Yön kirkkaudessa -konsertti perjantaina 8.4. klo 19. Konsertin esittää Jyväskylä Sinfonia kapellimestari Ville Matvejeffin johdolla. Liput 26/24/12 €. Teatterin lippumyymlä ja tuntia ennen ovelta.

SUURELLA SYDÄMELLÄ – PETRI LAAKSONEN TAULUMÄELLÄ
■ Laulaja-lauluntekijä Petri Laaksonen konsertoi Taulumäen kirkossa Yhteisvastuukeräyksen hyväksi. Konsertti kertoo elämästä, rakkautesta, kaipauksesta sekä toivosta arkenen vauelluksen keskellä. Konsertti on lauantaina 9.4. klo 18. Ohjelma 15 euroa, eläkeläiset 10 euroa, opiskelijat, työttömät, varusmiehet, lapset viisi euroa.

Pääsiäisen jälkimainingeissa

KUVAT KULJETTAVAT MYSTEERIIN
■ Jeesuksen ylösnousemukseen syvennytään kuvien kautta ja kuvien äärellä Kortepohjan seurakuntakeskuksessa tiistaina 29.3. klo 18 ja Keltinmäen kirkossa keskiviikkona 30.3. klo 18. Kuvat ovat mietiskelyn apuna myös Kuokkalan Taidereitissä 9.4. klo 9-19. Reitissä käytetään ignatianaisen perinteen tapaa havainnoida Jumala oman elämän keskellä. Osallistumismaksu 35 euroa (työttömät ja opiskelijat 25 euroa) sisältää ruokailun. Ilmoittautu 22.3. mennessä jyvasjylanseurakunta.fi/Tapahtumat. Lisätiedot 050 594 8167.

KIRKKAUTTA JA YLISTYSTÄ
■ Kristus kirkkauden toivo -tapahtuma on Taulumäen kirkossa keskiviikkona 30.3. klo 18. Ylistykseen johtaa muusikko Sakari Heikkilä, ja mukana ovat muun muassa pastorit Marko Huhtala, Jukka Helin ja evankelista Kari Valkonen. Päätteenä esirukouspalvelu. Sakari Heikkilälle ylistys on rukousta. Kristikuntaan on aina kuulunut laulettu rukous ja Jumalan ylistäminen virsin ja lauluin. Marko Huhtala on kirkon karismaattisen uudistusliikkeen Hengen uudistus kirkossamme ry:n toiminnanjohtaja. Tapahtuman järjestävät Jyväskylän seurakunta, Kansan Raamattuseura ja Hengen uudistus kirkossamme ry.

ODOTUKSESTA NÄKEMISEEN
■ Toivo ei kuollut, vaikka pitkäperjantai onkin raaka päivä. Kärsimyksestä iloon – pääsiäisen ajan tapahtumia kerrataan Säynätälön seurakuntakodissa torstaina 31.1. klo 18. Puh. pastori Esa Jurva.

TAULUMÄEN KIRKKO

Häämusiikkikonsertti pe 18.3. klo 18.30, Hassinen.
Messu su 20.3. klo 18, Lampinen.
Aamurukous ti 22.3. klo 8 kastekappeli.
Jyväskylän Pääsiäinen -konsertti: *Stabat Mater* ke 23.3. klo 19, Jyväskylä Sinfonia, joht. Ville Matvejeff. Liput Lippuiste.

Kiirastorstin messu to 24.3. klo 19, Puupponen, Hassinen, Kvartetti.
Jeesuksen kuolinhetken hartaus pe 25.3. klo 15, Korhonen, Puupponen, Hassinen, Christine Bürklin, gamba, András Szabó, continuo
Jyväskylän Pääsiäinen -konsertti pe 25.3. klo 18, Lux Aunibus, joht. Kimmo Tuuri. Ohjelma 15/10/5 € ovelta.
Pääsiäisyön messu la 26.3. klo 23, Viitala, Konsti, Hassinen, Annastiina Tahkola, laulu

Jyväskylän Pääsiäinen -konsertti: J.S. Bach: *Pääsiäisratorio* – *Vivaldi: Gloria* su 27.3. klo 18, Kamarikuoro Valo, soitinyhtye, solistit, joht. Pertti Tahkola. Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.
Toisen pääsiäispäivän messu ma 28.3. klo 18, Vähäykkä, Palola, Partanen. Jyväskylän puhallinorkesteri, joht. Rita Varonen.
Aamurukous ti 29.3. klo 8 kastekappeli.
Kristus kirkkuden toivo ke 30.3. klo 18, Sakari Heikkilä, Marko Huhtala, Jukka Helin, Kari Valkonen.
Messu (suomi-englanti) su 3.4. klo 18, Palola, Vähäykkä, Väisänen.
Aamurukous ti 5.4. klo 8 kastekappeli.

HALSILLA

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä Israel-tapahtuma la 19.3. klo 13 srk-keskus, Erja Kalpio, lauluryhmä Ester.
Messu su 20.3. klo 12 srk-keskus. Kärkkäinen, Vuorenoja.
Leipäsununtai su 20.3. klo 16 srk-keskus.
Iltakirko Hiljaisen viikon ke 23.3. klo 19 rauhanhdyistysten kanssa. Tuomas Torkki, Kärkkäinen
Kiirastorstin iltakirko to 24.3. klo 19 srk-keskus. Kärkkäinen, Tiusanen.
Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus pe 25.3. klo 12 srk-keskus. Siistonen, Vuorenoja.
Messu su 27.3. klo 12 srk-keskus. Kärkkäinen, Tiusanen, Jonna Ortu.
Messu su 3.4. klo 12 srk-keskus. Kauppinen, Vuorenoja.
Leipäsununtai su 3.4. klo 16 srk-keskus.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys ma–ke klo 9–10.30, muulloin juha.halonen@ev.fi 050 549 7024.

Lapsille ja perheille Nukettaetteristeytys juhlat pienille ja isoille to 31.3. klo 9.30 seurakuntakeskus. Teatterit Sananjalka. Vapaa pääsy.
Avoim vauvaryhmä ma klo 9.30 Telkkäntie 2 C kerhotila.
Puuhakerho ma klo 17. Kouluikäisille tytöille ja pojille, Telkkäntie 2 C kerhohuone. Tied. 050 549 7021.
Perhekerho ke klo 9.30 Telkkäntie 2 C kerhotila.
Päiväkerhot Telkkänt. 2 C kerhotila. Kysy vapaita kerhopaikkoja 050 301 8233.

Nuorille ja aikuisille Aamurukoushetki ke klo 8 srk-keskus.
Miesten Tupailta ke 30.3. klo 18 srk-keskus. Rovasti Risto Krogerus: *Ikääntyminen miehen elämässä*.
Torstai-tapaaminen to 31.3. klo 13 srk-keskus. Kärkkäinen.
Raamattupiiri to 7.4. klo 17 srk-keskus.

HUHTASUO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu su 20.3. klo 10, kirkko. Kärkkäinen, Tiusanen. Lasten leikkiluonopyyhi.
Pääsiäisvaellus ti 22.3. Vaelluksen lähdöt klo 18.00, 18.30 ja 19.00.
Kiirastorstin iltakirko to 24.3. klo 19 kirkko. Servonon, Siistonen, Vuorenoja.
Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus pe 25.3. klo 10 kirkko. Siistonen, Tiusanen.
Messu su 27.3. klo 10 kirkko. Tervonen, Tiusanen, Jonna Ortu.
Messu ma 28.3. klo 10 kirkko.

Tuominen, Tiusanen.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys ti–ke klo 9–10.30, muulloin elina.vepsalainen@ev.fi 050 549 7005 .
Ruokailta ke 30.3. klo 17 kirkko. Hartaus ja hengellisiä lauluja. Ruokamaksu 1€/aikuisen ja 0,50€/lapsi.
Torstaitapaaminen to 7.4. klo 14 kirkko.

Lauluryhmä Ester etsii pianistia ja laulajia

Hei sinä pianonsoitto- ja laulutaiteiden henkilä! Lauluryhmissä on seitsemän laulavaa naista. Se harjoittelee Vaajakosken kirkossa maanantaisin klo 18–20. Joukkoomme mahtuu lisää laulajia... Jos laulu tai säestys kiinnostaa, ota yhteyttä mursuhyva@gmail.com 041 538 0942.

Lapsille ja perheille

Kerhoja ei ole hiljaisella viikolla viikko 12. Kerholaiset ovat tervetulleita pääsiäisvaellukseen tiistai-iltaan.
Perhekahvila ke klo 9.30–11. Lopuksi aamupuuro klo 11, avoin kaikille.
Ekavauvaryhmä ma klo 14. Vauvan toivotaan olevan alle 7 kk aloittaessaan ryhmän. Ilm. Seija 050 3235355.
Aikuisten käsityökerho ti klo 18.
Sählyä, pojat 3–4–lk ma klo 17 kirkko.
Sählyä, pojat 5–6–lk ma klo 18 kirkko.
Sählyä, pojat 1–2–lk ti klo 17 kirkko.

Nuorille ja aikuisille

Isokouluus ke klo 17.30 kirkko.
Nuorten ilta ke klo 18.45 kirkko.
Lentopalloa to klo 15 kirkko.
Naisten jumppa to 31.3. klo 18–19 kirkko.

KELJONKANGAS

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä Huoltamo-messu su 20.3. klo 16 Neulaskoti, Jurva. Musiikki Vastavirta. Pyhäkoulu.
Pääsiäisvaellus ke 23.3. klo 18, Neulaskoti.
Kiirastorstin messu to 24.3. klo 18 Neulaskoti, Jurva, Keltakangas, Masalinen.
Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus pe 25.3. klo 12 Neulaskoti, Vääntänen, Tahkola.
Messu su 27.3. klo 12 Neulaskoti, Jurva, Tahkola.
Huoltamo-messu su 3.4. klo 16 Neulaskoti, Huoltamotiimi, Jurva. Musiikissa Timo Aho & Band.

Sävelen ja lähteyksen ilta

Neulaskodilla 30.3. klo 18 on yhteislaulua ja Neulaset-kuoron sävelä. Mukana ovat Pertti Tahkola, Johanna Perendi ja Rajja Hämynen.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys to klo 9–11. Neulaskoti, Pihkatie 4, tai ajanvarauksella elina.fuchs@ev.fi 050 549 7015.
Neulaskodin ruokailu to 24.3. klo 7.4. klo 11–12 Neulaskoti. 4€/ aikuinen, 1€/lapsi, 6€ työssäkäyvä.
Avoim olohuone ti 5.4. klo 13 Neulaskoti. Mahdollisuus tehdä käsitöitä.

Lapsille ja perheille

Pääsiäisvaellus ke 23.3. klo 18 Neulaskoti.
Taaperoryhmä ti klo 9.30 Neulaskoti. Alle 2v. lapset vanhemman kanssa. Tied. 050 4420 198. Ei 22.3.
Perhekerho pe klo 9.30 Neulaskoti. Ei 25.3.
Brunssi ja pyhäkoulu su 3.4. klo 11 Neulaskoti. Aikuiset 5 € Lapset (alle 12-v) 2,5 € ja alle 2 v ilmaiseksi. Maksu vain kätseillä. Pyhäkoulu klo 11–12.
Pyhäkoulu su 3.4. klo 11 Neulaskoti. Lasten oma hetki. Tied. 050 3400639.
Vauvaryhmä ma 4.4. klo 9.30 Neulaskoti. Tied. 050 5863056.

KELTINMÄKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä
Messu, Kunnian kuninkaan alennustie su 20.3. klo 10 kirkko, Salminen, Vilkkö, M Ridanpää. Kahvit, pyhäkoulu.
Lasten pääsiäiskirkko ma 21.3. klo 9.00, 9.45 ja 10.30.
Iltajumalanpalvelus, *Jeesus Getsemanessa* ma 21.3. klo 19 kirkko, Vilkkö, Ridanpää. Mahdollisuus keskusteluun ja rippiin klo 18.
Iltajumalanpalvelus, *Jeesus tutkittavana* ti 22.3. klo 19 kirkko, Salminen, Lintunen. Mahdollisuus keskusteluun ja rippiin klo 18.
Iltajumalanpalvelus, *Jeesus tuomitaan* ke 23.3. klo 19 kirkko, Pitkänen, Ridanpää. Mahdollisuus keskusteluun ja rippiin klo 18.
Messu, Pyhä ehtoollinen to 24.3. klo 19 kirkko, Vilkkö, K Ridanpää, Lintunen, M Ridanpää. Seurakuntakuoro. Mahdollisuus keskusteluun ja rippiin klo 18.25.
Kypärämäki: Erämiehenkadun Kotitalousoppilaitoksen pysäkki klo 18.25. Kortepohjan ostoskeskuksen P-alue klo 18.30. Keltinmäen kirkko klo 18.45.
Paluukyyti samaa reittiä n. klo 20.30.

Sanajumalanpalvelus, Jumalan Karitsa pe 25.3. klo 10 kirkko, Pitkänen, M Ridanpää.
Pääsiäisyön messu, Kristus on voittanut kuoleman la 26.3. klo 23 kirkko, K Ridanpää, Pitkänen, M Ridanpää. Nyttikestit.
Pääsiäisyön messu, Kristus on ylösnoussut! su 27.3. klo 10 kirkko, Salminen, Vilkkö, Lintunen. Seurakuntakuoro.
Aamurukous to 24.3. klo 8–8.30 kirkko.
Ristin tie – ylösnousemuksen ilta ke 30.3. klo 18 kirkko. Jeesuksen ylösnousemuksen mietiskelyä kuvien äärellä.
Hiljainen aamurukous to 31.3. klo 8 kirkko. Viikon raamatunkohdat ja 20 minuutin rukoushiljaisuus.
Messu su 3.4. klo 10 kirkko, Vilkkö, K Ridanpää, Lintunen. Kahvit. Pyhäkoulu.
Aamurukous ti 5.4. klo 8–8.30 kirkko.
Hiljainen aamurukous to 7.4. klo 8 kirkko.

Musiikkitapahtumat Jyväskylän pääsiäinen -sarjan konsertti su 20.3. klo 18 kirkko. Musiica-kuoro, johtaa Pekka Kostiainen. Ohjelma 5/10/15 €.
Pääsiäisen virsiä -yhteislaulukonsertti ke 6.4. klo 18 kirkko. Tikkaoksen rauhanhdyistysten kuoro, johtaa Reetta Vasalapi. Vapaa pääsy.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys. Ruokapankkisetelit ilman ajanvarusta to klo 12–13, kirkko. Muissa asioissa ajanvaraus: ainoelena.laitinen@ev.fi 050 549 7026, suvi.leppapuuisto@ev.fi/leena.hayrinen@ev.fi 050 549 7008, jukka.rantanen@ev.fi 050 549 7032.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys. Ruokapankkisetelit ilman ajanvarusta to klo 12–13, kirkko. Muissa asioissa ajanvaraus: ainoelena.laitinen@ev.fi 050 549 7026, suvi.leppapuuisto@ev.fi/leena.hayrinen@ev.fi 050 549 7008, jukka.rantanen@ev.fi 050 549 7032.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys. Ruokapankkisetelit ilman ajanvarusta to klo 12–13, kirkko. Muissa asioissa ajanvaraus: ainoelena.laitinen@ev.fi 050 549 7026, suvi.leppapuuisto@ev.fi/leena.hayrinen@ev.fi 050 549 7008, jukka.rantanen@ev.fi 050 549 7032.

Lapsille ja perheille
Pyhäkoulu su klo 10 kirkko. Ei 27.3.
Perheolkkari ke klo 9 kirkko. Ei 23.3.
Taaperoryhmä ma 4.4. klo 14.30 kirkko. Tied. 050 4088852.
Perheolkkarin kirkkohetki ke 6.4. klo 9.15 kirkko. Kaikille avoin.

Nuorille ja aikuisille
Yhteisvastuulauluja ja Earth Hour la 19.3. klo 20–21.30 kirkko.

Yhteisvastuulauluja Earth Hour -hämärässä

Tule laulamaan ja viettämään sähköttöntä Earth Houria lauantaina 19.3. klo 20–21.30 Keltinmäen kirkkoon. Hämäräyhyssä vietetään puoli kymmenen asti. Mukana on Tuija-Eliina Lindström. Aluksi syödään iltapala, josta vapaaehtoinen maksu yhteisvastuulle.

Lähteyspiiri ma klo 18 kirkko.
Maahanmuuttajat ti klo 10 kirkko. Tied. Irina Aranson 050 5497033.
Miesten piiri ti klo 19 kirkko. Tied. Alpo Toivola 040 563 1360.
Olohuone ke 30.3. klo 13 kirkko. Tarjoilua, vapaaehtoinen maksu 1 €. Erkki Helle. *Minä lähden kalaan*.
Seurakuntakuoro to 31.3. klo 18 kirkko. Tiedustelut 050 521 5414.
Olohuone ke 6.4. klo 13 kirkko. Tarjoilua, vapaaeht. maksu 1€. *Kevään merkit*.
Kesärenkaiden vaihtopäivä la 16.4.

KESKUSTA

Jumalanpalvelus ja uskonelämä Hiljaisuuden hetki pe 18.3. klo 12–14, Kaupunginkirkko.
Messu su 20.3. klo 10, Kaupunginkirkko, Tikkanen, Niiles-Hautanen, Keltakangas.

KohtaamisPaikan iltajumalanpalvelus to 20.3. klo 17, Kaupunginkirkko.
Lasten pääsiäiskirkko ma 21.3. klo 9.15 ja klo 10.15, Kaupunginkirkko.
Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus ma 21.3. klo 19, Kaupunginkirkko, Tikkanen, Valtasaari. Musiikki: Marianne Mieskolainen ja Reetta Pitkä, viulu, Christine Bürklin, viola da gamba.
Lasten pääsiäiskirkko ti 22.3. klo 9.15 ja klo 10.15, Kaupunginkirkko.
Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus ti 22.3. klo 19, Kaupunginkirkko, Ilvesmäki, Björninen.

Lasten pääsiäiskirkko to 23.3. klo 9.15 ja klo 10.15, Kaupunginkirkko.
Viikkomessu ke 23.3. klo 13. Näkövammaisten ja omaishoitajien tapahtuma, avoin kaikille. Messun jälkeen kirkkokahvit Vanhassa kapplassa.
Hiljaisen viikon iltajumalanpalvelus ke 23.3. klo 19, Kaupunginkirkko, Pohjola, Keltakangas.
Kiirastorstin messu to 24.3. klo 19, Kaupunginkirkko, Watia, Tikkanen, Björninen.

Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus pe 25.3. klo 10, Kaupunginkirkko, Wuolio, Keltakangas.
Pääsiäisyön messu la 26.3. klo 23, Kaupunginkirkko, Wuolio, Pohjola, Björninen.
Pääsiäisyön messu su 27.3. klo 10, Kaupunginkirkko, Pirtala, Ilvesmäki, Valtasaari.
Il Pääsiäisyön messu ma 28.3. klo 10, Kaupunginkirkko, Tikkanen, Björninen.
Nuorten messu ke 30.3. klo 19.15, Kaupunginkirkko.
Viikkomessu to 31.3. klo 13, Kaupunginkirkko.
Hiljaisuuden hetki pe 1.4. klo 12–14, Kaupunginkirkko.
Messu su 3.4. klo 10, Kaupunginkirkko, Pohjola, Pirtala, Keltakangas.

Nuorten messu ke 30.3. klo 19.15, Kaupunginkirkko.
Viikkomessu to 31.3. klo 13, Kaupunginkirkko.
Hiljaisuuden hetki pe 1.4. klo 12–14, Kaupunginkirkko.
Messu su 3.4. klo 10, Kaupunginkirkko, Pohjola, Pirtala, Keltakangas.
Nuorten messu ke 6.4. klo 19.15, Kaupunginkirkko.
Viikkomessu to 7.4. klo 13, Kaupunginkirkko.
Hiljaisuuden hetki pe 8.4. klo 12–14, Kaupunginkirkko.

Musiikki
Virsi- ja lauluhetki ke 23.3. klo 12–12.15, Kaupunginkirkko.
Jyväskylän Pääsiäisen konsertti ma 28.3. klo 18, Kaupunginkirkko, Valtasaari, Bach, Czerny, Hovland, Franck, Vierni, Boëly. Ohjelma 15/10/5 €.
Virsi- ja lauluhetki ke 30.3. ja 6.4. klo 9.15 kirkko. Kaikille avoin.
Hyvät Jyvät ti klo 19, Vanha pappila. Joht. Valtasaari 050 521 5411.

Laulurinki ti klo 13 Vanha pappila. Laitoksia ja jumalanpalveluselämää palveleva lauluryhmä. Tied. Valtasaari.
Stemmina to klo 18, Lahjaharjun kappeli. Björninen 0400 746 372.

Apua ja tukea tarvitseville Diakonian päivystykset ma 4.4. ke ja to klo 9–11 Cygnauksen. 8. Riita Pietiläinen 050 549 7027, Evi-Riitta Kukkonen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001, Eliina Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja perheille
Hiljaisella viikolla ei kerhoja.
Tervetuloa pääsiäiskirkkoihin!
Päiväkerhot, perhekerho ja ekavauvaryhmät, Kerhotila Yliopistonk. 28 B (sisäpiha) Tied. 050 340 9895.

Wanted! Uusia pyhäkoulunopettajia etsitään

Jos olet reipas ja oma-aloitteinen, tykkäät lasten kanssa touhuamisesta ja koet, että pyhäkoulu voisi olla sinun juttusi – ota yhteyttä johanna.kontinen@ev.fi 050 3409 895.

Perhekerho to klo 9.30–11.30.

Tuunaus ja tekele – perheiden käden- taitoamua ma klo 9.30–11.30.
Retkiperhekerho lintubongaile Pitkäruohon lintutorilla ti 29.3. Kokoon- tuuminen Sulkulan siirtolapuutarhan parkkipaikalla klo 17.30. Omat eväät, kiikarit ja kelin mukainen varustus.
Pyhäkoulu su 20.3. ja 3.4. klo 16, Vanha pappila.
Jukka Salmisen perhekonsertti ma 28.3. klo 16 Kuokkalan kirkko. Vapaa pääsy.
Muskarit: Tied. 050 340 9893.
Kouluikäisten kerhot tauko viikolla 12.
Kevätleiri 1–6 lk. 1.–3.4. Koivuniemessä (ilm. 1.–14.3.)
PowerPark-retki (3–6-luokkalaile) 7.5. Ilm.netissä 28.3.–18.4.
Tied. kirsi-marja.piippanen@ev.fi 050 595 3945.

Retkiperhekerho vie lapset luontoon

Pidätkö nuotiolla istuskelusta? Haluatkot retkeillä lasten kanssa luonnossa? Onko retkessä parasta hyvä seura ja kunnan eväät? Jos vastast kyllä edes yhteen kysymykseen, on retkiperhekerho sinua ja perheittäsi varten! Kerho kokoa perheitä vauvasta vaariin elämysten äärellä. Retkeilemme lähimaastoissa kerran kuukaudessa. Lisätietoja Johanna Kontinen 050 3409895.

Nuoret ja aikuiset

Nuorten raamis ma klo 17–18, Nuorten tila (Yliopistonk. 26 B, ei 21.3. ja 28.3.)
Nuortenilta ma klo 18.15–20, Nuorten tila. (ei 21.3. ja 28.3.)
Nuorten messu ke klo 19.15–19.45 Kaupunginkirkko. (ei 23.3.)
Tied. Teresa Muhonen 050 549 7016. Facebook: Keskustan Pandat.
Café Taikopaikka – Nuorten aikuisten kahvila to klo 18 (parill. vkot). Yliopistonk. 26 B. tied. elina.lintulahti@ev.fi
Avoin aamukahvila ja käsityöpiiri to klo 9.30–11.30 (diakonia ja lähteyt) Keljon palvelutalo Keljonk. 26 B-talo 4. krs. Tied. 050 340 0665.
Eläkeläisten piiri Viitakoti ke klo 14 (paritt. viikot)
Fransiskus-ilta 6.4. klo 17 Vanha pappila. Tied. laatinen.liisa@gmail.com tai 050 3754504.
Hannatyön rukouspiiri 4.4. klo 18, Vanha pappila. Tied. Kuulasmaa 045 267 4614, Puukari 050 493 3459.
Kylän kammarit Vanha pappila to klo 14 (parill. vkot)
Leskien klubi to 24.3. ortodoksinen kirkko, Rajakatu 39. Pääsiäismuna- näytely klo 10–11. Tuulimäen kirkko: Hartaus ja kahvi klo 11–12.
Lähteyksirkko ja kahvit su 10.4. klo 10 messu Kaupunginkirkko ja kahvit Vanha pappila. Lähettikuuiluisia.
Lähteyspiiri ke 13.4. klo 10–11.30 Vanha pappila.
Messuosasto to klo 17, 7.4. Vanha pappila.
Missiotiimi Konnichiwa Japani! Japanilaista ruokaa, hyvää seuraa to 31.3. klo 9–11 Cygnauksen. 8. Riita Pietiläinen 050 549 7027, Evi-Riitta Kukkonen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001, Eliina Lintulahti 050 549 7006.

Musiikki

Virsi- ja lauluhetki ke 23.3. klo 12–12.15, Kaupunginkirkko.
Jyväskylän Pääsiäisen konsertti ma 28.3. klo 18, Kaupunginkirkko, Valtasaari, Bach, Czerny, Hovland, Franck, Vierni, Boëly. Ohjelma 15/10/5 €.
Virsi- ja lauluhetki ke 30.3. ja 6.4. klo 9.15 kirkko. Kaikille avoin.
Hyvät Jyvät ti klo 19, Vanha pappila. Joht. Valtasaari 050 521 5411.
Laulurinki ti klo 13 Vanha pappila. Laitoksia ja jumalanpalveluselämää palveleva lauluryhmä. Tied. Valtasaari.
Stemmina to klo 18, Lahjaharjun kappeli. Björninen 0400 746 372.

Apua ja tukea tarvitseville Diakonian päivystykset ma 4.4. ke ja to klo 9–11 Cygnauksen. 8. Riita Pietiläinen 050 549 7027, Evi-Riitta Kukkonen 050 340 0665, Auni Pelkonen 050 549 7001, Eliina Lintulahti 050 549 7006.

Lapsille ja perheille
Hiljaisella viikolla ei kerhoja.
Tervetuloa pääsiäiskirkkoihin!
Päiväkerhot, perhekerho ja ekavauvaryhmät, Kerhotila Yliopistonk. 28 B (sisäpiha) Tied. 050 340 9895.

KORPILAHTI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä Palmusunnuntain messu su 20.3. klo 10 kirkko, Koivisto, Valtasaari, SRK:n kuoro, johtaa Matias Lahti. Kahvit. Kuoro esittää messun jälkeen paastonajan musiikkia.
Kinkerit su 20.3. klo 13. Puolakka-Ahvenus: Savilaakso, Ahvenus.
Hiljaisen viikon kirkkohetki ke 23.3. klo 9.30 Tikkanen koulun sali. Pääsiäisen sanoman kirkkohetki kaikenikäisille.
Ehtoollishartaus ke 23.3. klo 13 Ilta-ähti.
Ehtoollishartaus ke 23.3. klo 14.30 Hoivakoti.
Pääsiäiskertomus-ateria ke 23.3. klo 18 seurakuntatalo.

Pääsiäiskertomus kera katterien irttien

Katerija irttejä ja makeaa maisteltavaa on Seder-aterialla Korpihahden seurakuntatalolla keskiviikkona 23.3. klo 18. Liisa Finch ja Joumi Pursiainen johtavat alkuseurakunnan pääsiäisen mukailhin. Messiaasin musiikkia ja turtuja virsiä. Tiina Laiho, Sinikka Pohjalainen ja Ulla Palola.

Ehtoollishartaus Korpihoviassa to 24.3. klo 10.
Kiirastorstin iltamessu to 24.3. klo 18 kirkko, Koivisto, Laiho, Kirkkokuoro.
Jeesuksen kuolinhetken palvelus pe 25.3. klo 15 kirkko, Laiho.
Pääsiäisyön messu la 26.3. klo 23 kirkko, Koivisto, Laiho.
2. Pääsiäispäivän messu ma 28.3. klo 10 kirkko, Palola, Luiro. Kirkkokahvit. 050 549 7026, suvi.leppapuuisto@ev.fi/leena.hayrinen@ev.fi 050 549 7008, jukka.rantanen@ev.fi 050 549 7032.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys. Ruokapankkisetelit ilman ajanvarusta to klo 9–10, seurakuntakeskus. Muissa asioissa ajanvaraus: ainoelena.laitinen@ev.fi 050 549 7026, suvi.leppapuuisto@ev.fi/leena.hayrinen@ev.fi 050 549 7008, jukka.rantanen@ev.fi 050 549 7032.

Lapsille ja perheille

Nuorille ja aikuisille
Lähdä!-kuoro to 31.3. ja 7.4. klo 18 srk-keskus.
Lähteyksimyijaiset la 19.3. klo 10–12 srk-keskus. Leivonnaisia, käsitöitä, keittolounas, kahvia
Yhteisvastuulauluja ja Earth Hour la 19.3. klo 20–21.30 Keltinmäen kirkko. Yhteisvastuulauluja ja sähköttönä Earth Hour. Mukana Tuuja-Eliina Lindström. Aluksi iltapala, vapaaeht. maksu yhteisvastuun hyväksi.
Lähteyspiiri ke 30.3. klo 10 srk-keskus. **Torstai**kahvila to 31.3. klo 12–13.30 srk-keskus. Tarjolla maksuton.
Seurakuntakuoro to 31.3. klo 18 Keltinmäen kirkko. Tied. 050 521 5414.
Torstaikahvila to 7.4. klo 12–13.30 srk-keskus. Tarjolla maksuton.
Sapattiatieria pe 8.4. klo 17 seurakuntakeskus. Hinta on 18 €. Israelilaista musiikkia. Ilm. 2.4. mennessä Helvi Tanttulalle, 0400 868 944 tai Marjatta Taaperoryhmä ma 4.4. klo 9.30 srk-talo. Jenna Bäbergein Taaperomuskari ja seurustelua.
Pohjoisten kylien perhekerho ke 6.4. klo 9 Ylä-Muuratjärven kylätalo. Kerho kokoontuu omaoimisesti.
Itaperhekerho ke 6.4. klo 18 seurakuntatalo. Leivotaan pullaa porukalla.

tye. Tarja Sulkala. Vapaa pääsy. **Lapsikuoron harjoitukset** to klo 16.15, opintosalit. Oetaan uusia laulajia! Tied. 040 560 9931.

Palokan kirkkokuoro to 31.3. ja 7.4. klo 17.30 kirkko. Tied. 050 358 1860.

Apua ja tukea tarvitseville Aamupalaysäkki ke 30.3. ja 6.4. klo 9–11 kirkko. Hartaus, vapaaeht. maksu. Tied. Romar 040 560 9910. **Tukea arkeen.** Konkreettista apua perheille! Tarvitsetko tilapäistä apua omien asioitesti tai lasten hotoon? Haluatko jutella? Tied. Sari Eräjärvi, 040 500 7820, Sirpa Talvite 040 548 3216, Mira Maasola 050 408 8813 **Diakonian päivystys** ke 9–11 ja to 12–14. Päivystys muina aikoina sopimuksen mukaan. Elina Romar 040 560 9910 ja Päivi Itkonen 040 709 0142. Uudistetut diakoniatöimistöt kirkon alakerrassa. Kotikäyntejä pyynnöstä.

Lapsille ja perheille Hiljaisella viikolla 21.–24.3. ja ma 28.3. Odotuksesta näkemiseen! –raamattu-ilta to 31.3. klo 18 srk-koti. *Kärsimyksestä iloon – Pääsiäisen tapahtumat, Jurva.* **Taaperopysäkki** ma 4.4. klo 9.30 kirkko, alle 2-v. ja heidän aikuisilleen. **Vauvapsäkki** ma 4.4. klo 13 kirkon alakerta, ekavuuvaperheille. **Kirkon perhepsäkki** to 31.3. ja 7.4. klo 9 kirkon alakerta.

Mannilan perhepsäkki to 31.3. ja 7.4. klo 9.30 Mannilan lyhty, Mankolantie 3.

Pyhäkoulu su 20.3. ja 3.4. klo 10 kirkon alakerrta. Kaikille lapsille, alle 3-vuotiaat yhdessä aikuisien kanssa. **Muskarit** ke, kirkko, Opintosalit. Tied. Jenni Jurva 050 340 9898. Ei 23.3. **Tukea arkeen,** katso Apua ja tukea tarvitseville -kohta.

Lapsi- ja perheyön tiedustelut: marja-terttu.kivela@evl.fi 040 560 9908. Facebookissa: Palokan aluseurakunnan lapsi- ja perheyö.

Kouluikäisten kerhot. Tark. tiedot jyvaskylänseurakunta.fi/palokka-kouluikäiset ja Minna Junttila 040 773 9851. **Perhesäily** la klo 17–18.30 Jokelan koulun liikuntasalissa, käynti takaa alaovelta. Huoltaja on vastuussa omista lapsistaan. Mailloja voi lainata seurakunnalta.

Liikuntakerho 1–4-ik su klo 16.30–18 Jokelan koulun liikuntasalissa, takaa alaovelta. 10€/keväät. Säilyä, muita pallopelejä ja liikunnallisia leikkejä. Sisäpelikengät mukaan.

Nuorille ja aikuisille Nuorten aikuisten säily (yli 18 v) pe klo 20–21.30 Jokelan koulu, liikuntasali. **Kerhönohjaajien tapaaminen** ma 21.3. klo 16 harrasteita. Jaetaan kerhokokemuksia ja syödään välipalaa. **Perusisokoulutus** ke 23.3. klo 17 harrasteita.

Houseband ti 29.3. klo 17 kirkko (yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille). Tule musisoimaan Palokan bändikämpälle purnaisen laulukirjan sävelin. **Jatkoisokoulutus** ke 30.3. klo 17 harrasteita.

Nuortenilta ke 30.3. ja 6.4. klo 18.30, harrasteita. Tule viettämään leppoisaa iltaa tavaten kavereita, pelaten biljardia, nauttien kaffesta ja hiljentyen lopuksi iltahartauteen. **Mankolan nuortenilta** pe 1.4. klo 17 Mannila, Mankolantie 3. **Yökahvila** pe 8.4. klo 19–23 kirkon alakerta. Yhdessäolua. Päihteenöt. Lisätietoja: Paula Raatikainen 040 560 9909, sähköposti paula.niemitalo@evl.fi, 1.4. alk. paula.k.raatikainen@evl.fi. Hanna-Maire Leppänen 044 720 3115 ja Niina Kari 040 831 0565, etunimi.sukunimi@evl.fi. Facebookissa yhteisö: Palokan aluseurakunnan nuorisotyö.

Lähetyspsäkki ti 29.3. klo 10, takkupa. Lähetystyön ajankohtaisia kuulumisia. Japanin lähetti Johanna Perendi.

Miesten piiri ti 29.3. klo 18 kahvio, Hautalahti.

Lydiat kutovat Palokan kirkon pommisuojaassa Lydiat-kutojaryhmä kutoo mattoja ja poppanoita, joiden myyntituotto käytetään lähetystyksen ja diakonian tarpeisiin. Jos haluat liittyä Lydiöihin, ota yhteyttä paivi.itkonen@evl.fi 040 7090 142.

Lähimmäisen kahvitupa to 31.3. ja 7.4. klo 12 kirkko, takkaahuone. 31.3. klo 13 vieranaa Japanin lähetti Johanna Perendi ja 7.4. Arja Melleri.

SÄYNTÄSALO

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä Messu su 20.3. klo 10 kirkko, Jurva, Björnininen. **Hiljaisen viikon maanantain hartaus** ma 21.3. klo 18 kirkko, Väättäinen. **Ehtoollishartaus** ke 23.3. klo 12 Päiväkeskus. **Hiljaisen viikon keskiviikon hartaus** ke 23.3. klo 18 kirkko, Väättäinen, Tahkola. **Kiirastorstain messu** to 24.3. klo 18 kirkko, Väättäinen, Tahkola, Neulaset. **Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus** pe 25.3. klo 10 kirkko, Väättäinen, Tahkola. **Messu** su 27.3. klo 10 kirkko, Väättäinen, Tahkola. **Maakirkko** Muuratsalon koululla ma 28.3. klo 13, Väättäinen, Tahkola. **Odotuksesta näkemiseen!** –raamattu-ilta to 31.3. klo 18 srk-koti. *Kärsimyksestä iloon – Pääsiäisen tapahtumat, Jurva.* **Messu** su 3.4. klo 10 kirkko, Väättäinen Valtasari.

Musiikkitapahtumat Gospel Covertage! *Tiellä Jerusalemiin* ti 22.3. klo 18 kirkko.

Apua ja tukea tarvitseville Diakoniapäivystys ti ja to klo 9–11 seurakuntakoti, Saarnatie. Ajanvarauksella paula.kiviranta@evl.fi 050 598 0951. Ei päivystystä ti 22.3., ti 29.3. eikä to 7.4.

Lapsille ja perheille Näkkärikerho ke klo 12.30 srk-koti. Koululaisten iltapäiväryhmä 1–3 luokkal. Ilm. ja tied. 050 9172802 Ei 23.3. **Perhekerho** to klo 9.30 seurakuntakoti. Ei 24.3.

Pyhäkoulu to 31.3. klo 17.30 srk-koti.

Nuorille ja aikuisille Naisten solu ti 22.3. klo 18 srk-koti. Parilliset viikot. **Neulaset -kuoro** ke klo 18 srk-koti. Tied. 0505497035. **Miestenpiiri** su 27.3. klo 18 srk-koti. Teetarjoilua. **Olohuone** ke 30.3. klo 13 srk-koti. Draamaryhmä Toivo esiintyy. **Naisten solu** ti 5.4. klo 18 srk-koti. Parilliset viikot. **Olohuone** ke 6.4. klo 13. Retkeillään Keski-Suomen museon ja Toivolan Vanhalle Pihalle. Tied. 0505980951.

Nuortenilta ke 6.4. klo 19–21 srk-koti.

TIKKAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä Palmusunnuntain messu su 20.3. klo 10, von Gross, Piilonen, Pirttimäki.

Hiljaisen viikon Ahtikirrko ma 21.3. klo 19, Vallipuro, Riikka Kotilainen. **Hiljaisen viikon Ahtikirrko** ti 22.3. klo 19, von Gross, Riikka Kotilainen. **Hiljaisen viikon musiikki-ilta** ke 23.3. klo 19, Piilonen, soittajia ja laulajia, yhteislaulua. **Ehtoollishartaus** Tikkakosken veteraanitalo ke 23.3. klo 12.30. **Kiirastorstain iltamessu** to 24.3. klo 19, von Gross, Vallipuro, Piilonen. **Pitkäperjantain sanajumalanpalvelus** pe 25.3. klo 10, Vallipuro, Piilonen, Candela, Sanna Snelmänn-Junna, viulu. **Pääsiäispäivän messu** su 27.3. klo 10, Vallipuro, von Gross, Piilonen, Candela. **2. pääsiäispäivän iltamessu** ma 28.3. klo 18, von Gross, saarna Niina Melander-Ilomäki, Piilonen. **Sanajumalanpalvelus** su 3.4. klo 10, von Gross, Ruhanen. **Hyvän paimenen sunnuntain** perhekirrko su 10.4. klo 11.

Musiikkitapahtumat Hiljaisen viikon musiikki-ilta ke 23.3. klo 19 kirkko. Paastonajan musiikkia, yhteislaulua. Soittajia ja laulajia. Tule hiljentyäön saattajien sanomaan. **Lapsikuoro** Luonetejärven koululla ke 13–14.

Nuortenkuoro to 31.3. ja 7.4. klo 15–16 kirkko. **Lapsikuoro** to 31.3. ja 7.4. klo 17–18 kirkko. **Candela-kuoro** to 31.3. ja 7.4. klo 18

kirkko. Tied. sirpa.piilonen@evl.fi 040 560 9913.

Apua ja tukea tarvitseville Yhteydenotot ajanvaraus diakoniatyöntekijälle marja-liisa.jaakonaho@evl.fi 040 560 9916. **Vuorontien väen leiri** Vesalan leirikeskuksessa 12.–14.8. Teema: *Kirjeitä meille kaikille* 2. Raamatunopettajina Ulpu ja Raimo Lappi, Ilm. ma 30.5. mennessä 044 557 9447, Juho Hintikka/Keski-Suomen Kansanlähetyks. Hinta 85 €. **MieliMaasta** ti 29.3. klo 18 pappila. Ryhmä masentuneille ja heidän omaisilleen. Paula Rinne 040 824 4561, paaurinne77@gmail.com. **Torstiaamun hartaus** ja aamukahvi to 31.3. ja 7.4. klo 10 kirkko. Vapaaehtoinen maksu nimikkolähetykselle. **Ruokajakelu** 31.3. klo 10.30 aamupalan yhteydessä.

Lapsille ja perheille Perhekerho Puupplassa ti 29.3. klo 9.30–11.30, Takalantie 2. **Perhekerho** kirkolla ti 29.3. klo 9.30–11.30. **Perhekerho** kirkolla to 31.3. klo 9.30–11.30.

Vauva- ja taaperokerho to 31.3. klo 9.30 Puuppolan kerhotila, Takalant. 2. **Puuppolan pyhäkoulu** ma 21.3. ja 4.4. klo 18 Puuppolan kerhotila, Takalantie 2. Tutustu *Raamatun* maailmaan! **Perhemuskari** ke 30.3. ja 6.4. klo 9.45, ja klo 10.30, kirkko. Tied. 050 571 5155. **Kouluikäisten kerhot.** Kysy kerhopaikkoi Outi Pirttimäki 040 560 9915. **Hengari** 5.–6.-luokkalaisille ke 30.3. ja 6.4. klo 14–17 kirkon nuorisotila.

Nuorille ja aikuisille Palmusunnuntain juniorkirkko su 20.3. klo 11.

Isokoulutus ke 30.3. ja 6.4. klo 18 kirkon nuorisotila. **Nuortenilta** to 31.3. ja 7.4. klo 18–20 kirkon nuorisotila. Tied. mikko.haapasaaar@evl.fi 040 760 5098. **Työtupa** ti 29.3. ja 5.4. klo 12 kirkko. Käsitöitä ja leivontaa diakonian ja lähetystyksen hyväksi. **Miestenpiiri** ti 29.3. ja 5.4. klo 13 pappila, päiväkahvit työtuvallla klo 14. **Lukupiiri** ke 30.3. klo 13 pappila. **Päiväpiiri** ke 6.4. klo 13 pappila. Kesustelua ja hartaus vaihtelevien teemojen äärellä, päiväkahvit. **Naisten ilta** pe 8.4. klo 18 pappila. Tuluvan sunnuntain teema.

VAAJAKOSKI

Jumalanpalvelukset ja uskonelämä Palmusunnuntain messu su 20.3. klo 10, kirkko. Koli, Salmela, Nieminen, Gsus-lauluryhmä, Soitinyhtye. **Keittelouksen** intialaisen Kiitosltn-lastenkodin hyväksi.

Synttärilounas intialaisen lastenkodin hyväksi Palmusunnuntain messun klo 10 jälkeen on Vaajakosken kirkossa tarjolla keittelouksen intialaisen Kiitosltn-lastenkodin hyväksi. Samalla juodaan Liisa Laatisen 70-vuotissyntymäpäiväkahvit (ei lahjoja eikä kukkia!). Lounaan jälkeen Maria Salmela ja Gsus-lauluryhmä laulattavat Anna-Maija Raittiin virsiä, ja Liisa Laatisen kiertäen Anna-Maijan elämästä ja virsistä.

Hiljaisen viikon maanantai ma 21.3. klo 19, kirkko, Huttunen, Salmela. Leena Liimatainen, soprano **Hiljaisen viikon tiistai** ti 22.3. klo 19, kirkko. Kauppinen, Vuorenoja. Christine Bürklin, viola da gamba. **Hiljaisen viikon keskiviikko** ke 23.3. klo 19, kirkko, Hanna Koli, Maria Salmela, laulu, Soitinyhtye. **Oravaaaran srk-ilta** Eila ja Jorma Ijäsellä ke 23.3. klo 18.30 Kettulan tie 40 B. **Kiirastorstain messu** to 24.3. klo 19 kirkko, Huttunen, Kauppinen, Rossi, Salmela. Majakka-kuoro. **Pitkäperjantain jumalanpalvelus** pe 25.3. klo 10, kirkko. Rossi, Vuorenoja. Kirkkokuoro.

Messu su 27.3. klo 10, kirkko. Kauppinen, Vuorenoja, Palander. Kirkkokuoro. Kasperi Linjama, urut. **2. Pääsiäispäivän jumalanpalvelus** ma 28.3. klo 10 kirkko. Huttunen, Salmela. Ihanaiset-kuoro, bändi. **Nuorten viikkomessu** ke 30.3. klo 18.30, kirkko.

Miesten päiväraamattupiiri to 31.3. klo 12, kirkko. **Messu** su 3.4. klo 10, kirkko. Kauppinen, Salmela, Nieminen. Senioreiden lauluryhmä. **Miesten raamattupiiri** to 7.4. klo 18.30, kirkko.

Musiikkitapahtumat Kirkkokuoro to klo 18, kirkko. Tied. 044 757 7170. **Gospelkuoro Ihanaiset** ma klo 17.30–19 Taulumäen kirkko. **Senioreiden lauluryhmä** ke klo 12, kirkko. **Gsus-lauluryhmä** ke klo 16.30–18 kirkko. **Majakka-kuoro** ke klo 18–20, kirkko. Uusia laulajia otetaan ryhmiin koelaulun kautta. Tied. 050 380 0608. **Kantelyhmä** Tied. 0400 669 146.

Apua ja tukea tarvitseville Päivystykset Vaajakoskella ja Jyskässä ajanvarauksella diakoniatyöntekijöiden kautta. marja-leena.liimatainen@evl.fi 040 560 9926 ja tero.reingoldt@evl.fi 040 560 9927 **Aamupuuro** ke klo 8.30 Jyskän srk-koti.

Yhteiset

Aikuistyö Vesalan veljespiiri ma 21.3. klo 18 Vesalan leirikeskuksessa.

Aseman Pysäkki Hannikaisenkatu 27–29. Tied. antti.laitinen@evl.fi 050 360 3484. Avoinna ma ja to klo 11–15. **Ryhmittöinnöt:** **Askartelua** to klo 11.30 (kk.n. 1. to). **Tietovisa** ma klo 13.30. **Rukouspiiri** to klo 11. **Lenkkiryhmä** to klo 12. **Papintunti** to klo 14 (ei 24.3.). **Laulutunti** ma klo 12 parill. viikoilla. **Yksinäisten ilta** la 19.3. klo 18. Tied. Rajaviita 045 111 4522.

Huoltamo Messu su 20.3. klo 16 Neulaskoti, Jurva. Vastavirta. Pyhäkoulu **Messu** su 3.4. klo 16 Neulaskoti, Huoltamotiimi, Jurva. Timo Aho & Band.

Kansainvälinen työ Kenkäkeräys vastaanottokeksuksiin. Otetaan vastaan hyväkuntoisia kenkiä: miesten, naisten, lasten sisä-, ulko- ja harrastekenkiä. Kengät toimitetaan SPR:n Jyvaskylän vastaanottokeksuksiin turvapaikanhakijoille. Kenkiä voi tuoda seurakunnan Cygnaeuksenkatu 8:n toimistolle, Ulla Klemettisen huoneeseen. Tied. ulla.klemettinen@evl.fi 050 340 9889. **Christian Fellowship Musical Group** harjoitukset ma 21.3. klo 16.30 Cygnaeuksenk. 8. Tervetuloa mukaan uudet laulajat ja soittajat! Harjoitukset joka kkn viimeinen maanantai (maaliskuussa jo 21.3.) klo 16–18. Tied. "Kutti", mirja.hytonen@evl.fi, 050 549 7033

Missiotiimin Japanilainen ilta to 31.3. klo 18 Yliopistonk. 26 B. Konichiwa Japani! Ilta japanilaisen ruuan äärellä, hyvässä seurassa. Voit tulla kokkaamaan klo 17. Japanin lähetti Johanna Perendi ja Säde Pirttimäki. Irasthaimase! – tervetuloa! **Rekki Lähetysjuhille** Vihtiin 11.6. Menopalukuuyti 20 €. Tied. riikka.jussila@evl.fi 050 410 9772. Ilm. 20.5. mennessä joko sähköisesti: http://bit.ly/1nBGeag tai Riikka Jussilalle. **Lähde liikkeelle -koulutus** opiskelijoille ja työikäisille (20v.+.) Hinta 200 € (sis. ruuat, materiaalin, opetuksen). Lähetystyön kysymyksiä, teologisia perusteita ja omaan kutsuumukseen syventymistä. Mahdollisuus hakea lähetyskoulutus työalueille 2–6 kk jaksoilla. Koulutukset 7.–9.10. Keskustan nuorisotilat; 28.–30.10. Piekšämäki srk-opisto; 11.–13.11. NA-leiri/Päiväkumpu (ei pakollinen); 2.–4.12. Keskustan nuorisotilat. Tied. ja ilm: suomenlahetyssseura.fi/lis_fi/sivut/

Viittomakieliset Kuurojendiakonissa Päivi Lehtinen, 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi, Cygnaeuksenk. 8. Vast.otto ti 9–12, ke 9–11 (puh. ja web.kamera-aika klo 11–12) ja to 15.30–16.30. **Viittomakielinen pääsiäismessu** to 24.3. klo 18 Jyskän srk-koti, Asmalamentie 4. **Viittomakielinen raamattupiiri** to 7.4. klo 17.30, Cygnaeuksenk. 8.

Lapsille ja perheille Muskarit kirkolla. Tietoa vapaista paikoista Terhi Hassinen 050 340 9893. **Pyhäkoulu** su klo 14. Tervetuloa 3–28.3. klo 10 kirkko. Tervetuloa äärellä ja mukaviin puuhiin. Mutkatie 14, Tölskä.

Ilta-perhekerho to klo 17.30, kirkko. **Messu** su 27.3. klo 18.30, kirkko. **Pallerot-ekavuuvaryhmä** ti 29.3. ja 5.4. klo 13–14.30 kirkko. **Jyskän perhepsäkki** ti 5.4. Jyskän srk-koti. Aamupuuro klo 9 alkaen. **MusaPampulat**-vauvaryhmä ke 6.4. klo 13–14.30 Kaunisharjun kerhotila. **Kaunisharjun Perhepsäkki** pe 8.4. klo 9–11 Kaunisharjun kerhotila.

Nuorille ja aikuisille Hengari, nuortenilta ke 30.3. klo 18, kirkon nuorisotilat. **Hengari,** nuortenilta ke 6.4. klo 18 kirkon nuorisotilat. **Perjantaikahvila** pe 8.4. klo 17 kirkon nuorisotilat. **Lähetyspiiri** ti 29.3. klo 13, kirkko. **Keskiviikkokerho,** Jyskän srk-koti ke 30.3. klo 13. Kesustelua, kahvia ja Kantelyhmä ti 29.3. klo 9–11. NNNKY:n *nuoret naiset*, Siina Kovanen. **Laku-ryhmä** pe 1.4. klo 13. **Ännään Äx-naiset** ma 4.4. klo 17. **Avoim kohtaamispaikka** ti 5.4. klo 9–11. *Elämän värit*, Kristiina Leivo. **Kirjapiiri II** ti 5.4. klo 18. *Murakami: Väritönnän miehen vaellusvuodet.* **Keskiviikkokerho** ke 6.4. klo 13, kirkko.

Jyvaskylän Kristilliset Eläkeläiset Tilaisuus ma 4.4. klo 14 Sepänkeskus, Kyllikink. 1. Kahvi klo 13.30–14. Osmo Väättäinen, Lähteellä-kuoro. Yhdistyksen vuosikokous. **40-vuotisjuhla** su 10.4. Huhtasuo kirkko. Aluksi jumalanpalvelus klo 10.

Jyvaskylän Rauhanyhdistys www.jkry.net, 044 505 0653 **Kevätseurat** 19.–20.3. la 19.3. klo 15.30 Vanhusten ja liikuntarajoitteisten ehtoollinen, ry; klo 18 Viikkomessu, Taulumäen kirkko, iltapala; klo 21 Puheenvuoro, ry. Seurakunnan messu su 20.3. klo 11, Kuokkalan kirkko; klo 12 Kahvi; klo 12.30 Perhepyhäkoulu ja seurat, ry, ruoka ja kahvi; klo 15 Seurat, ry, kahvi; klo 17 Päätöseurat, ry. **Tiistaikerho** ti 22.3. klo 13, ry; klo 18 Lauluilta, Korpilahden kirkko. **Hiljaisen viikon iltakirkko** ke 23.3. klo 19, Halsilan kirkko.

Maahanmuuttajatyö Cygnaeuksenk. 8, Mirja Hytönen (Kutti), diakoni, 050 549 7033, mirja.hytonen@evl.fi, Irina Aranson, avustaja, 041 705 2329, irina.aranson@evl.fi. Päivystys ti klo 9–11 ja ke klo 13.30–15.30, Cygnaeuksenk. 8; to klo 14–15.30 Huhtasuo kirkko (Nevak. 6). **Kuokkala: Naisten Suomi-kerho** ti 10–11.30 (Polttolinja 37) **Keskusta: Naisten Suomi-kerho** ke 10–11.30 (Kauppakatu 13). **Keltinmäki: Paluumuuttajien kerho** ti klo 10–12 kirkko (Keltinmäentie 10). **Kerhot Huhtasuo kirkolla** (Nevak. 6): **Naisten jumppa** ti klo 12–13. **Naisten Suomi-kerho** 24.2. ja 16.3. klo 14.30–16. **Paluumuuttajien kerho** to klo 10–12. **Futsal** to klo 17–18 ja la klo 14–15.45. **Miesten lentopallo** ja sauna to klo 19–21. **Koripalokerho** la klo 12–13.45.

Naisten saunailta Vesalan leirikeskus ti 22.3. ja 5.4. klo 17.30. Lähtö Yliopistonkatu 12 klo 17. Kyytitied. 050 444 0933.

Näkövammaisat, huonokuloiset, omaishoitajat Diakoniatyöntekijä Tuija Emaus-Etindelle 050 549 7023. Päivystys ma ja ke klo 9–11, Cygnaeuksenk. 8. Ei 21.3.–3.4. **Ehtoollishetki** Kaupunginkirkossa ke 23.3. klo 13, Watia. Kahvit pappilassa. **Omaishoitajien Oma hetki** pappila ke 6.4. klo 12–13.30, mukana kanttori. **Näkövammaisat ja huonokuloisten kerho** ke 13.4. klo 13–14.15 Aseman Pysäkki, Pirttimäki. Kahvit klo 12.30. **Omaishoitajien virkistyspäivä** Vesalassa 20.4.

Viittomakieliset Kuurojendiakonissa Päivi Lehtinen, 050 549 7012, paivi.lehtinen@evl.fi, Cygnaeuksenk. 8. Vast.otto ti 9–12, ke 9–11 (puh. ja web.kamera-aika klo 11–12) ja to 15.30–16.30. **Viittomakielinen pääsiäismessu** to 24.3. klo 18 Jyskän srk-koti, Asmalamentie 4. **Viittomakielinen raamattupiiri** to 7.4. klo 17.30, Cygnaeuksenk. 8.

Kristilliset järjestöt

Herättäjä-Yhdistys Seurat ja paikallisosaston vuosikokous ma 28.3. klo 17.30 Vanha pappila, Vapaudenkatu 26.

Jyvaskylän NNNKY **Sääntöamääräinen vuosikokous** ti 29.3. klo 18 Hannikaisenk. 10. Esiteitään johtokunnan laatimat vuosi- ja tilikertomukset. Vahvistetaan tilintarkastajien lausunto sekä vahvistetaan tilin päätös. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle.

Jyvaskylän NNNKY Puistotori 4, Toiminnanohjaaja Tarja Nieminen, 040 740 4472, jklnnky@elisanet.fi, www.ywca.fi > Paikallinen toiminta > Jyvaskylän NNNKY **Sääntöamääräinen kevätkokous** su 20.3. klo 14. Olga Kolarin musiikkia ja runoja. **Avoim kohtaamispaikka** (aamupala 5 e) ti 22.3. klo 9–11. Johanna Perendi. **Lauluryhmä Jännät** ke 23.3. klo 18.15. **Avoim kohtaamispaikka** ti 29.3. klo 9–11. NNNKY:n *nuoret naiset*, Siina Kovanen. **Laku-ryhmä** pe 1.4. klo 13. **Ännään Äx-naiset** ma 4.4. klo 17. **Avoim kohtaamispaikka** ti 5.4. klo 9–11. *Elämän värit*, Kristiina Leivo. **Kirjapiiri II** ti 5.4. klo 18. *Murakami: Väritönnän miehen vaellusvuodet.* **Keskiviikkokerho** ke 6.4. klo 13, kirkko.

Jyvaskylän Kristilliset Eläkeläiset Tilaisuus ma 4.4. klo 14 Sepänkeskus, Kyllikink. 1. Kahvi klo 13.30–14. Osmo Väättäinen, Lähteellä-kuoro. Yhdistyksen vuosikokous. **40-vuotisjuhla** su 10.4. Huhtasuo kirkko. Aluksi jumalanpalvelus klo 10.

Jyvaskylän Rauhanyhdistys www.jkry.net, 044 505 0653 **Kevätseurat** 19.–20.3. la 19.3. klo 15.30 Vanhusten ja liikuntarajoitteisten ehtoollinen, ry; klo 18 Viikkomessu, Taulumäen kirkko, iltapala; klo 21 Puheenvuoro, ry. Seurakunnan messu su 20.3. klo 11, Kuokkalan kirkko; klo 12 Kahvi; klo 12.30 Perhepyhäkoulu ja seurat, ry, ruoka ja kahvi; klo 15 Seurat, ry, kahvi; klo 17 Päätöseurat, ry. **Tiistaikerho** ti 22.3. klo 13, ry; klo 18 Lauluilta, Korpilahden kirkko. **Hiljaisen viikon iltakirkko** ke 23.3. klo 19, Halsilan kirkko.

Kansan Raamattuseura Sanan Kulma, Seminarinkatu 19 **Avoim Raamattupiiri** perjantai 18.3. ja 1.4. klo 10 Sanan Kulma. **Kristus kirkkouden toivo** ke 30.3. klo 18 Taulumäen kirkossa, Sakari Heikkilä, Marko Huhtala, Jukka Helin, Kari Valkonen ym. Esirukous. **Kotiseurat** pe 8.4. klo 17 Järvisillä, Rasvantiie 5, Lahjaharju. Seija-Sisko Raitio, Mauri Tervonen. Tied. 0400 547 753, invir@elisanet.fi. **Kevätmatka Tammelaan** Liisa ja Erkki Puran tilalle la 21.5. Hämäläinen pito-

pöytä, "Siperian karhu" Yrjö Niemi, Hartulan Pyhän Ristin kirkko. Hinta 65 € sis. matkan, ruoan ja ohjelman Puralla. Lähtö Harjukadun tilausjoihturista klo

Mämmiä ja kermää. Siinä yksinkertainen ruoka, joka maistuu kokiksi opiskelevalle Chutiprapa Lamminmäelle ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Ravintola Lounastuulen kokki Helena Tapperille. Tapper on valmistanut mämmiä jo kohta kymmenen vuotta.

Perinneruokia, suomalaisuutta ja luomua

PETRI KANANEN teksti

Vanha kansa keitteli perinneruokia kodeissaan. Tänä päivänä mämmit tulevat pääasiassa ruokateollisuuden hihnoilta, jolloin niitä ei tehdä alusta alkaen itse. Koulutuskuntayhtymän Ravintola Lounastuudessa halutaan kuitenkin vaalia perinteitä. Ravintolapäällikkö **Marita Hakasen** mukaan opiskelijat ovat erittäin kiinnostuneita mämmistä. Hänen mielestään nuoret kokevat perinneruoat, luomun ja suomalaisuuden trendikkäiksi.

Tehdään pääsiäisen perinneruoka itse

Maistuisiko pääsiäisenä omatekoinen mämmi? Kokki Helena Tapper neuvoo, kuinka juhlaherkku syntyy. Perinneruoan valmistus vaatii aikaa, mutta vaiva kannattaa.

PETRI KANANEN teksti ja kuva

Mämmiin laitetaan ainakin ruisjauhoja ja vettä. Mitä muuta, mietti mämmikoura.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Opiskelijaravintola Lounastuulen keittiössä kuhisee. Kokit, muu henkilökunta ja opiskelijat tietävät täsmälleen, mitä tekevät. Kokki **Helena Tapper** johtaa mämmioperaatiota. Mämmikouria ei näy, eikä kuulu.

Tarvitaan astia. Lounastuulen keittiössä kupin virkaa toimittaa jättikokoinen moottorilla ja läm-

mittimellä varustettu teräspöytä. Kotona kupin koko kannattaa suhteuttaa ruokailijoiden määrään ja ruokahaluun. Lounastuudessa valmistetaan tällä kertaa mämmiä 70 litraa. Kotona saatat riittää tavallinen kattila.

Mämmiin ihme liittyy imellyttämiseen. Mämmikoura kaataisi ainekset pataan yhdellä ranneliikkeellä. Mutta ei. Kun vettä ja jauhoja lisätään sekoittaen parin tunnin välein, niin seos alkaa imeltyä. Tapper luonnehtii valmistusprosessia vanhan ajan taiksi.

Tällä kertaa Tapper lisää mämmiin aineksia kolme kertaa. Apu-

naan hänellä on kokiksi opiskeleva **Chutiprapa Lamminmäki**.

Ennen pääsiäistä Lounastuudessa tehdään vielä mämmi, johon tulee viisi erää jauhoja ja vettä. Isoon annokseen tarvitaan paljon syöjiä. Niitä löytyy opiskelijoista, mutta herkkua myydään myös ravintolan myymälässä.

Tapperin mämmiohje ei ole hätähouluille. Ensimmäisen päivän imellyttämisen jälkeen mämmi maustetaan appelsiinin kuorihilolla, pomeranssilla ja suolalla. Tarvittaessa siihen lisätään siirappia. Lopuksi seos kiehautetaan.

Saako mämmiin epäonnistumaan? Tapper ei keksi muuta kuin väärän lämpötilan ilmellyttämisevaiheessa. Hänelle ei ole kuitenkaan käynyt näin.

Työvuoron päättymisen vuoksi mämmiin paistaminen jää Lounastuudessa toiselle päivälle. Kotona mämmiin voi paistaa 120–130 asteessa saman tien.

Paistoastiasa pitää olla riittävästi korkeutta, ettei notkea mämmi kuohu uunin pohjalle. Jos mämmiin halutaan kiiltävä pinta, niin se voidellaan lopuksi siirappivedellä. Paistetut mämmiastiat jäädytetään.

Tapperille ja Lamminmäelle mämmi maistuu jääkaappikylmänä kermamaidon kera.

Tapper on tehnyt työpaikallaan mämmiä kohta kymmenen vuotta. Markettien mämmeihin Tapper ei lähde omaa jälkiruokaansa vertaamaan. Onhan se sentään itse tehtyä.

Hiihtokansalle mämmi on Tapperin mielestä parasta evästä. Kunnon annoksella jaksaa lykkiä helposti parikymmentä kilometriä.

Katso video osoitteessa youtube.com/henkielama

Elämästä

Sisulla elämässä eteenpäin

SIRPA KOIVISTO teksti ja kuva

Olen **Christine Kauhanen**, 30 vuotta. Asun mieheni **Tommin** sekä lastemme **Jenna-Jasminin** ja **Noora-Emilian** kanssa Säynätsalossa. Pyöritämme Nykä-Mummon piirakka -nimistä leipomo-kahvilaa. Leivomme mieheni mummon reseptin mukaan tehtyjä karjalanpiirakoita ja perunapiirakoita myyntiin.

Perustimme yrityksen kolme vuotta sitten. Sitä ennen en ollut edes syönyt karjalanpiirakoita, mutta aika nopeasti opin valmistamaan niitä. Pohjat teemme jo koneellisesti, mutta puuron levit-

täminen ja rypyttäminen tapahtuvat edelleen käsityönä. Kuukaudessa valmistuu lähes 15 000 piirakkaa.

Yrittäminen on haastavaa ja raskasta, kun hoidettavana on kaksi pientä lasta. Mieheni tekee yövuoroa ja minä saavun paikalle aikaisin aamulla. Viikonloput pyrimme olemaan lasten kanssa. Nyt olemme pystyneet palkkaamaan yhden työntekijän, mutta yrittäminen on edelleen aika lailla kädestä suuhun elämistä. Verottaja muistaa kyllä viedä osansa.

Olen elämässäni ehtinyt kokea monenlaista. Lapsuuteni oli levo-

ton ja jouduin kasvamaan kahdessa sijaisperheessä. Varsinkin ensimmäisessä sijaisperheessä eläminen teinivuosina oli traumaattinen kokemus. Siellä kuria oli tarjolla enemmän kuin rakkautta. Toiseen sijaisperheeseen muuttaminen oli kuin olisin tullut paratiisiin.

Olen kuitenkin päässyt sisulla elämässäni eteenpäin. Ruoveden talouskoulun jälkeen päädyin Jyväskylään opiskelemaan matkailualaa. Kohdeoppaana toimiminen on edelleen suuri haaveeni. Asuin matkailuvirkailijaksi valmistumisen jälkeen hetken aikaa Espanjassa. Olen aina tykännyt Es-

panjasta ja pelkkä maan ajattelu minun polttaa sielua. Olenkin joskus leikilläni heittänyt ilmaan ajatuksen piirakoiden pyörittämisestä Espanjassa.

Oma perhe ja appivanhempani ovat minun tukeni ja turvani. Isääni en ole koskaan tavannut, sillä hän ei halua pitää yhteyttä. En ole kuitenkaan luopunut toivosta, että joskus vielä näkisin hänet.

Olen pystynyt säilyttämään lapsuudenuskoni, joka on ajan myötä vain vahvistunut. Uskoni on auttanut minua selviämään monesta ja se on nostanut minut kuilun pohjalta.

Christine Kauhanen

Christine Kauhanen pyörittää piirakkayritystä Säynätsalossa ja haaveilee matkailuoppaan työstä ulkomailla. Sydäntä lähellä on erityisesti Espanja.